49ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 1219 — Կ. ՊՈԼԻՍ — ՈՒՐԲԱԹ 17/30 ՅՈՒՆԻՍԻ 1905 — 26 ՐԷՊԻԼ, ԱԽԸՐ 1323 – 17 ՀԱԶԻՐԱՆ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիա Ակի Ճառաբէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԿԱՆ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنيه جوى وسياسى غزه‌سى
صاحب امتيازى : ارماسى قره
ادارهسى باب عالى جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գոլոյ համար	80 գր.	50 գր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 գրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մանաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան Արմաշու Դպրեվանքը ա՛յս չորրորդ հունձքն է որ կը պտղաբերէ յառաջիկայ կիրակի, Հայ Առաքելական Կաթողիկէ Եկեղեցւոյն Հիմնարկութեան տարեդարձին օրը։

Դուրեան Սրբազան Զարխափանի գոթական գմբէթին ներքեւ գոռացող ալէյլուներուն և սրտայոյզ մաղթանքներուն միջեւ ձեռք պիտի դնէ չորս սարկաւագներու վրայ, Աստուծոյ և ժողովուրդին առջեւ ստանձնելով անեղ պատասխանատուութիւն մը հոգեւոր այն հունձքին առթիւ, որ Եկեղեցւոյ պէտքերուն համար կը համբարուի։

Անգամ մը ևս պիտի կրկնուին հանդիսաւոր ուխտեր, անշահախնդիր զգացումներ անգամ մը ևս ծայր պիտի տան սեղանին առջեւ, անբասիր վարքով Եկեղեցւոյն ծառայելու խոստումներ անգամ մը ևս պիտի թուին բերնէ բերան։ Հոգեւոր ցնծութիւն մը ձեռնադրողին և ձեռնադրեալներուն ներքինէն պիտի թափանցէ հոգեւոր հօտին, և պիտի խայտայ Նոր Սիօն քրիստոնէական պաշտօնէից թուոյն այս համեստ յաւելումին վրայ։

Զորրորդ հունձքը Դպրեվանքին շրջանին նուազ ատոքը չէ. թուով նուազ, բայց արժանիքով հաւասար ցոյց կը տրուի անիկա նախորդ հունձքերուն արժանաւոր մասին։ Զորսն ալ հեզահոգի, խոնարհամիտ սարկաւագներ, ինչպէս կ'ըլլան ընդհանրապէս աշխարհի մէջ բոլոր սարկաւագները, եկեղեցւոյ ա՛յդ հարմցուները։ Անկեղծութիւնը կը կարդայս անոնց աչքին մէջ, միամտութիւնը դէմքին վրայ, քաղաքավարութիւնը բոլոր արտաքին գնացքին շուրջ, ինչպէս կ'ըլլան նոր հարսերը, երբ տակաւին տունի տէր չեն դարձած, և կեսուրին չուրջ հիւրեր կան, և յոտի տրամադրութիւնները չեն համաձայկիր դուրս ելլ, որովհետեւ պակը կրնայ եւ մնալ, կրնայ իրենց մերժուիլ տունին մուտքը։ Սակայն, սարկաւագները տեսակ մը բախտի թուոյթ են, կը նետես, երանի՛ քեզի, երբ շանս ունենայ, բայց վա՛յ քեզի, եթէ չունենայ։ Աղէկ աղջիկ է ընտրելի, կ'երթայ կը նշանուիս, բայց վա՛յ քեզի, եթէ գուշակածիդ պէս չելնէ, կաւ չէ որ փոխես, ոչ ալ հագուստ որ մերկանաս։ Մարմնաւոր և հոգեւոր ամուսնութիւնները անքակտելի են, և այսպէս պէտք է ըլլայ, եթէ պարզ աւուտարի մը հանդիսանքը չենք ուզեր ալ հոգեւոր միութիւններուն քրիստոնէական եկեղեցիին մէջ։ Եթէ անդամներէն մին կամ միւսը փափ բռնայպէս, Եկեղեցին կ'արտօնէ խլել զայն, որպէս զի ամբողջ մարմինը չվարակուի, ինչպէս պատուիրեց Տէրն մեր։ Բայց Նախնական պայման չի գրուիր հոգեւոր այս միութիւններուն առջեւ։ Եկեղեցին ա՛յնպէս կը հաւատայ թէ առողջ մարմնով, առողջ միտքով տրուած խոստումները՝ որոնց վրայ կ'աւելցնայ նաեւ Սուրբ Հոգին սրբարար շնորհը, կը բաւեն անքակտելի ընելու համար Եկեղեցիին զուգութիւնը իր պաշտօնէից հետ։ Եկեղեցական հաւատքին այս միամտութիւնը ունի իրեն մէջ բարձրացուցիչ բան մը, վեհ սկզբունք մըն է ան, որ իր զեղեցիկ արդիւնքները տուած է հոգեւոր ամուսնութեան բոլոր շրջաններուն մէջ։ Եկեղեցին չերկմտիր բանաւոր մարդուն յանձնառութեանց անկեղծութեան վրայ, կը գոնանայ տրրուած խոստումով, իբր կատարեալ իրողութիւն կ'առնէ զայն, կանխաւ չի պաշարուիր կեղծաւորութեան, խարդախութեան երկիւղներով, ընծայեալը կը գգուէ սիրով, իր սրբութիւններուն մուտքը անխափան կը բանայ անոր առջեւ, անոր կը յանձնէ իր հոգեւոր հօտին պահպանութիւնը, անէծքի ու հոգեւոր պատուհասի ծանրածանր բեռներ կշռելով անոր ուսերուն վրայ։ Այս ահաւոր խորհուրդին արժանաւորութիւնը ա՛յն բանին մէջ կը կայանայ որ ընծայեալը բոլորանուէր կուսայինքզինքը, փեսայ կ'ըլլայ երկնաւոր հարսին, ահարկու ուխտ մը կ'ընէ եկեղեցիին մէջ ապրելու, եկեղեցիով ապրելու, եկեղեցիին պէտքերուն հոգածութեան մէջ փնտռելու իր փառքը և պարծանքը, և արժանաւոր ծառայութեան մը կատարումը համարելով իր վարքը, իր մարմնաւոր ու հոգեւոր դիրութիւնները իր հօտին նո՛յն դիրութեանց հետ նոյնացնելով։

Այս հոգեւոր կապակցութիւնը վեմէ յոյժ, այդ կապակցութեան հաւատարիմ գանուող եկեղեցականները ա՛յս իսկ պատճառաւ սրբացած, յարգուած եւ պատուուած են ամենախանձաբար։ Ի՞նչ արժէք կրնայ ունենալ վարդապետի կուսակրօնութեան դէմ յարուցուած այն առարկութիւնը թէ ան ալ մարդ է, մարդու մէջ կ'ելնէ կը մանէ, և սրբակրօնութեան ուխտը անտանելի կը դառնայ անոր համար։ Մարդկային մաքար ու տկար դատատան մըն է ասիկա. եկեղեցին ա՛յնքան մեծ հոգեւոր դաշտ մըն է, կրօնական ասպարէզը ա՛յնպիսի լայն սահմաններով կերտուած հորիզոն մը ունի որ անոր պաշտօնեան մի՛շտ բաւական զբաղում կրնայ ունենալ մարեցնելու համար մեղապարտ կրքի ամէն յորդում, տալով ինքզինքը իր գործին, իր ուխտին պահանջումներուն, վերջին ծալքէն վար երկրաքարշ ակնարկներ չարձակելու, չյայրատելու, չպակչռելու։ Ա՛յդքան ուրեմն տկար է հոգին, որուն թեւերուն տակ չկրնան ապաստանիլ կարգ մը սակաւաթիւ ընտրեալներ. ուխտապահութեան, սրբապահութեան դերիվար տիպարներ չկա՞ն արդեօք, ամէն եկեղեցական պաշտօնեայ ա՛յդքան պղծուած, ա՛յդքան թուլացած է, եւ ողնայարի հաստատուն սիւն մը չմնա՞ց մեր եկեղեցիներուն պաշտօնէից մէջ։ Հոգեւոր ու եկեղեցական անցեալ պատմութիւնները բարձրաբարբառ կը վկայեն թէ պաշտօնեայք կրնան պահպանել իրենց կենցաղին սրբութիւնը առանց պակչռելու, առանց հրապարակային գայթակղութիւն առթելու։ Ամէն բանէ վեր մարդը նկատողութեան առնենք, ներքին մարդը։ Եթէ լաւ շինուած է ա՛նիկա, եթէ ըսածին, գործածին ուխտածին մէջ կրնայ պինդ բռնել հաւասարակշռութիւնը, կը փրկուի անոր պատասխանատուութիւնը, իր ուխտին, իր խոստումին մարդը կ'ըլլայ։ Եկեղեցականը ամէն բանէ առաջ պէտք է տայ ինքզինքը կարդալու եւ գրելու, պատուական դեղթափ մըն է ասիկա մոռնալու վայրաքարշ մտածումները, մարմնեղէն կապանքներէն ճողոպրելու, բաներ չի՛նայում մեղքին ծուղակին մէջ։ Հոգեւոր ընթերցումներու այս ծայրագոյն պարապումը առաջին դարմանն է եկեղեցւոյ պաշտօնէից հոգեւոր հիանդութիւններուն։ Բացառութիւնը մեղքն է, ոչ թէ ուխտապահութիւնը, ուխտազանցութիւնը բացառիկ պարագան է, ոչ թէ հոգեւոր պաշտօնէից վայելուչ պարկեշտութիւնը։ Աշխարհականներուն մէջ քանիսնե՞ր կարելի է թուել որոնք կ'ապրին հոգեւորականներուն նախանձը շարժելու աստիճան պարկեշտութեան մէջ, որովհետեւ անոնք կրնան յաղթել իրենց կիրքերուն, իրենց զբաղումներուն գերի ըլլալով, իրենց ընտրած ասպարէզին անկեղծօրէն ծառայելու պարագային մէջ դնելով իրենց ամբողջ գործունէութիւնը։ Հրաչալի, գերմարդկային համբերութիւն մը չէ՞ որ կը պահանջուի եկեղեցիին կողմէ իր պաշտօնեաներէն. ո՛չ,—անթուելի օրինակներ կան թէ Դպրեվանքի սաներէն շատ առաջ եւ շատ վերջը պարկեշտ վարքով, անկեղծ ծառայութեամբ առաքինացողներ եղած են, և իրենք փիւնիկներ ըլլալու կոչուած չեն հոգեւորականութեան դաշտին մէջ։ Իրենցմէ առաջ հազարաւորներ առաքինացած են եկեղեցւոյ հոգեւոր ծառայութեան մէջ, իրենցմէ չի պահանջուիր տարբերբան եթէ ոչ հետեւիլ առաքինազարդ երանաշնորհ վարդապետներուն, օրինակել անոնց կենցաղը, մտիրնալ անոնց, ոչ թէ նոյն իսկ հաւասարիլ։ Անոնք ալ մեր մարմնեղէն կազմուածքով մարդիկ չէ՞ին միթէ, անոնք ալ վանքերու եւ մենութեան մէջ չէ՞ր որ կ'ընէին իրենց ուխտը, նոյն եկեղեցին չէ՞, նոյն պաշտօնեաները եւ նոյն սրբութիւնները չե՞ն։ Այն ատեն միայն կը հարցնենք եկեղեցականին մոլութիւնը, երբ անոր անպարկեշտութիւնը պարզ կամ գռեհիկ աշխարհականի մը անպարկեշտութեան մօտեցած կը սեպնենք։ Բարոյականի մասին նախանձախնդրութիւնը միմիայն կրօնականին արուած չէ, պնիկա աշխարհական պռաքիրութիւն մըն ալ է, և ինչ որ տի ներուիր աշխարհականին, չի՞ ներուիր նաեւ հոգեւորականին։ Իրենց համայնքին գիտական, կրթական պէտքերուն նուիրուող ներկայ եւ անցեալ մեծանուն դաստիարակներ, գիտնականներ, իմաստասէրներ ի՞նչպէս կրցած են տակալ իրենց գիշերջան վաստակներուն, անոնք ալ նոյն կաւէն չշինուած չե՞ն. հոգիի տոկունութեան վրայ ա՛յքան տկար գաղափար մը պէտք է ունենանք։ Եկեղեցին չի բռնանար ո՛չ իր սարկաւագին եւ ոչ իր վարդապետին վրայ։ Կը կոչէ զանոնք ծառայութեան, իբրեւ բանաւոր և պարկեշտ մարդ իրենց տուած խօսքին, ըրած ուխտին վրայ։ Կը հաճի ընդունիլ զանոնք իր բարձր կոչումին մէջ իրենց իսկ պնդումին կամ թախանձանքին վրայ։ Եկեղեցին ա՛յնպէս կ'ըմբռնէ թէ առաքինութիւնը մեռեալ տառ մը չէ, թէ պարկեշտութիւնը մին անուն մը չէ, թէ հոգեւոր անձնուիրութիւնը անհարին ծաղիկ մը չէ։

Այս պայմաններուն մէջ եկեղեցին ո՛րքան իրաւունք ունի խստապահանջ ըլլալու, և իր կողմէ պաշտօնէից արրուած արտօնութեան եւ արժանաւորութեան փոխարէն պաշտօնէից ծառայութիւնը բան մը չէ։ Եկեղեցին արքայութեան դռները նախ անոնց առջեւ բանայ, բարձի եւ արժանիքի աստիճաններուն վերինները անոնց կը յատկացնէ, մարմնեղէն տաժանքէն, ապրուստի պայքարին դժուարութիւններէն կը խնայէ զանոնք, իր գուրգուրացած սրբութիւնները անոնց կը յանձնէ, եւ յայրատ ու պակչոտ նայուածքներէ զգուշաւորութիւն մը, շահամոլ ու ինքնահաւան տրամադրութիւններէ կղզիացում մը, ամբարտաւան ու ինքնապարծ ցուցամոլութենէ բաժանում մը, անյաղթելի արգելքներ են միթէ հաւատարիմ եւ արժանաւոր ծառայութեան մը առջեւ։

Ամէն նախապաշարումէ զերծ կը գրենք այս տողերը։ Եկեղեցիին ծառայութեան կոչուած նոր պաշտօնեաներուն անկեղծութեան և պարկեշտութեան գովեստը միայն լսած ենք և կը յուսանք որ նոյն վարմունքը ցոյց կուտան նաեւ իրենց գործն ապասարկութեան մէջ։ Տիրամօր առջեւ շարունակ կարդացին իրենց միամտութիւնները. արժան է որ այդ միամիտ հաւատքին հուրը պահեն միշտ իրենց մէջ. ամէն բանէ առաջ նախ իրենք հաւատան ա՛յն պաշտօնին սրբութեան, որուն ծառայութեան կը կոչուին։ Հաւատքի պական է որ ամէն մոլութեան կրնայ տանիլ հոգեւորականը. հաւատքը կրնայ օգտակար ընծայել իրենց ուխտը. արտաքնայարդար համեստութիւնը, հաւատացեալի փախատեայ հովերը կը քայքայեն իրենց ուխտին մեծութիւնը, և իրենց կոչումը կ'այլանեն հասարակաց դատաստանին առջեւ։ Բարոյականութիւն, անկեղծութիւն, անշահախնդրութիւն հոգեւորականին մէջ սերտիւ զօղուած են հաւատքին։ Իրենց սքեմին նուիրականութիւնը հաւատքին կը պարտին, հաւատքին հանդէպ հաւատարմութիւնը միշտ հաւատարիմ կը պահէ պիրենք իրենց հօտին հոգեւոր պէտքերուն մատակարարութեան մէջ։

Հինգ վեց տարուան շրջանէ մը վերջ չորս նոր եկեղեցական պաշտօնեաներու ընտրութիւնը նուազ իսկ է մեր եկեղեցիին բարոյական պէտքերուն համար, բայց եկեղեցականի գայթակղութիւնները ծանր կը կշռեն հօտին վրայ, որ կ'երեսի, կը զզուի, կ'անտարբերի։

Հայ եկեղեցւոյ պաշտօնութեան նախանձախնդիր զաւակները իրենց սրտին խորէն ձայնակից կ'ըլլան կիրակի օր Զարխափանի կամարներուն տակ արձագանգող մաղթանքներուն՝ արժանաւոր պաշտօնեայ, «մշակ առանց ամօթոյ» աւելցած տեսնելու Հայ հոգեւոր համայնքին համար։ Աղաղութեան օթեւանին մէջ հեղիկ մրմունջներով իրենց հաւատքին թափովը ապրող քառակ սարկաւագները կը մաղթենք որ պատիւ բերեն իրենց եկեղեցիին, և իրենց արժանաւորութեան փլուզող պատուական էպիսկոպոսին։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՌՈՍՏՈՓՈՉԻ

Մեր բաժանորդներուն

Ռոստոպչոյի մեր գործակալներն են Տիարք Կարապետ Թաթոսեան և Պօղոս Մալաքեան, որոնց կրնան դիմել Մանզումէի բաժանորդ դարձիլ փափաքողները։

ՀՐԱՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉ ՍԵՆԱՏԻՆ

[Ս. Էջմիածնի Կրօնաքերթէն]

Մեր Նախնեաց աւանդների համաձայն մշտապէս հաղորդակից լինելով պրաւօսլաւ եկեղեցուն և մեղ համար այնտեղ գտնելով խնդութիւն և հոգեկան ոյժերի նորոգումն, մենք սրտանց միշտ ձգտում ենք ապահովել մեր հպատակներից իւրաքանչիւրի հաւատոյ և աղօթքի ազատութիւնը նրա խղճի թելադրութեան համեմատ։ Հոգալով իրականացնել այդ մտադրութիւնները, մենք դեկտեմբերի 12ի հրամանի մէջ մատնանշած բարեփոխութեանց շարքում մտցրինք նաեւ, որ իրական միջոցների ձեռնարկուի՝ վերացնելու կրօնական չրջանակում եղած սահմանափակումները։

Այժմս քննելով նախարարների ժողովում՝ այդ առթիւ կազմած կանոնները և գտնելով այն՝ համապատասխան մեր՝ Ռուսաց կայսրութեան մէջ կրօնական համբերատարութեան սկզբունքներ հաստատելու նուիրական ցանկութեան, մենք օգտակար վարկանք հաստատել այդ կանոնները։

Հրաւիրելով Ամենաբարձրեալի օգնութիւնը այդ՝ խաղաղութեան և սիրոյ գործի վրայ և յուսալով, որ նա կը ծառայի պրաւօսլաւ հաւատի առաւել բարգաւաճման, որ ըղխում է Աստուածային չնորհի ուսմամբ, խնամարութեամբ և բարի օրինակներով, մենք մեր այդ վճռի համաձայն հրամայում ենք։—

1) Ընդունել, որ ռուսադաւանութիւնից դրիսանէական ուրիշ դաւանութեան կամ վարդապետութեան անցնելը ենթակայ չէ հաշուանքի և չի կարող անհատի անձնական կամ քաղաքացիական իրաւունքներին վնասակար հետեւանք ունենալ և ռուսադաւանութիւնից հեռացած չափահաս անձնաւորութիւնը հաչում է այն դաւանութեան, որը նա ընտրել է։

2) Ընդունել, որ միեւնոյն դաւանութեան պատկանող ամուսիններից մինի այլ դաւանութեան անցնելու դէպքում բոլոր անչափահաս զաւակները մնում են նախկին հաւատոյ մէջ, իսկ եթէ երկու ամուսիններն էլ կրօնափոխ լինին, նրանց զաւակները մինչեւ 14 տարեկան հասակը հետեւում են ծնողական դաւանութեան, իսկ այդ տարիքի հասնելուց յետոյ մնում են նախկին դաւանութեան։

3) Որպէս յիշեալ կանոնների լրացուցիչ մի մաս (1 և 2րդ կէտերի), սահմանել, որ պրաւօսլաւ հաւատքում անձինք, որոնք իսկապէս դաւանում են այն ոչ քրիստոնէական (հրեայ) հաւատք, որին պատկանում էին իրենք, կամ իրենց նախնիքը նախ քան ռուսադաւան դառնալը, եթէ ցանկանան, կարող են հանուիլ ռուսադաւանների թուից։

4) Թոյլ տալ քրիստոնէական բոլոր դաւանութեանց պատկանողներին, որ իրենց որդեգրած, բայց գտած դեռ չըմկրտուած երեխաներին, որոնց ծնողներն յայտնի չեն, մկրտեն իրեն հաւատոյ ծէսերի համեմատ։

5) Օրէնքի մէջ տարբերել այն վարդապետութիւնները, որոնք այժմս կոչւում են «հերձուած», բաժանելով այն երեք խմբերի. ա) հնածէսների խմբագրութիւններ. բ) աղանդաւորութիւն գ) առտառոց ուսման հետեւողներ, որոնց պատկանիլը պատժւում է քրէական կարգով։

6) Ճանաչել, որ օրէնքի որոշումները, որոնք իրաւունք են տալիս հասարակական աղօթքներ և որոշում աղանդի դիրքը քաղաքացիական տեսակէտից, վերաբերում են ինչպէս հնածէսների միութեանց, այնպէս էլ զանազան աղանդաւորութեան. իսկ կրօնական պատճառներով օրէնքներ խախտումն յանցաւորներին ենթարկուէ օրէնքով որոշուած պատասխանատուութեան։

7) Ներկայումս գործածուող «հեղ՝ ձուածող» բառի փոխարէն հնածէս անուանել այն բոլոր միութեանց և ճիւղերի հետեւողներին, որոնք ընդունում են պրաւօսլաւ եկեղեցու դոգմաները միայն չեն ընդունում նրա մի քանի ծէսերը և իրենց ատուածպաշտութիւնը կատարում են հին տպած գրքերի համեմատ։

8) Դիտենալ, որ հնածէսների և աղանդաւորների աղօթատների չինութիւնը, ինչպէս և նրանց նորոգութեան թոյլտուութիւնը պէտք է տեղի ունենայ այն որոշումների համաձայն, որոնք գոյութիւն ունին կամ կը սահմանուին այլափառ եկեղեցիների համար։

9) Թոյլ տալ հնածէս համայնքներ կողմից ընտրուած հոգեւորականների կրօնական կարգեր կատարելու համար կոչուել «աւագերէց և ուսուցիչ», այդ անձինք կաւավարութեան կողմի պաշտօնի մէջ հաստատուելուց յետոյ պէտք է հանուին գիւղական կամ մեղչանների դասակարգից, որին նրանք պատկանում էին և ազատ պէտք լինին ներգործական բանակի մէջ զինուորական ծառայութիւնից միւնոյ քաղաքական իշխանութեան թոյլտուութեամբ և այն անուամբ, որը նրանք ընդունել են հոգեւորականութեան մէջ մտնելիս՝ հաւատարապէս թոյլ տալով որ նրանց տրուած անցագիրներում պարզամտնք ցոյց տուող հարցի դիմաց նշանակուի հոգեւորականութեան մէջ նրանց ունեցած դիրքը՝ առանց պրաւօսլաւ հոգեւորականութեան յատկացրած անունները գործ դնելու։

10) Թոյլ տալ նոյն հոգեւորականներին ազատորէն կատարելու իրենց հոգեւոր պաշտամունքը՝ ինչպէս մասնաւոր տներում, և աղօթատներում, այնպէս էլ բոլոր կարեւոր դէպքերում, արգիլելով եկեղեցական զգեստների գործածութիւնը, երբ այդ օրէնքով խոտելի կլինի։ Աւագերէցներին և դասարարներին (5 9) կոակներ վկայելու գործում տալ այն բոլոր իրաւունքները որոնցմով օգտւում են առհասարակ բոլոր հոգեւորականները։

11) Հնածէսներին և աղանդաւորներին պրաւօսլաւների հետ ամուսնանալի տալ այն բոլոր իրաւունքները, որոնք տրւում են այդ աւանդներին։

12) Բանալ այն բոլոր կնքուած աղօթատները՝ որոնք փակուած են թաղական եղանակաւ՝ նախարարների միջոցաւ Բարձրագոյն բարեհաճեցողութեան առաջարկուելով և թէ դատաբանական հիմնարկութեանց որոշմամբ բացի այն աղօթատներից, որոնք փակուած են չինարարական օրէնքներ չկատարելու պատճառով։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

6

Զուարճալի Ուղեւորութիւն

Աշխարհի Շրջանը

Քառասուն Փարացով

Առաջին Մաս

Բ.

Բարեջէ Մեկնումը

Վաչխառուին ու աղջկան միջեւ փոխանակուած այս խօսակցութիւնը, որ տպաւորութիւն ըրաւ անգլիացիին և աղջկանը վրայ, որոնք նշանակալից ակնարկ մը փոխանակեցին իսկոյն։

—Լաւառէ՞տ, մամուց Սըր Մօլրթն ցած ձայնով մը։

—Ես քեզի չըսի՞, յարեց աղջիկը նոյնպէս մեղմիւ։

Պօլսոյի հակառակ իր առաջացած տարիքին աչք ականջ կարած էր միշտ և ամենէն ամենայն ակնարկն ու խօսակցութիւնն իսկ չէր ուզեր ուշադրութենէն վրիպեցնել։ Ուստի երկու ամենամօտ ուղեւորներուն Լաւառէտով զբաղիլը տեսնալով, չկրցաւ հետաքրքրութիւնը զսպել։ Ժամանակը նեղ էր սակայն երկաթուղիի պաշտօնեաները վակօններուն դռները կը գոցէին և մեկնումի ժամը հասած էր այլեւս։ Հետեւաբար ապագային ձգելով անգլիացին հարցաքննելը թէ՝ ուրկէ՞ կը ճանչնայ Լաւառէտը, վաչխառուն պատասխանէն վար ծռեցաւ ու աղջկանը ուղղելով խօսքը,

—Մ՚ուրկէ իմացար թէ Լաւառէտ այս կառախումբով պիտի ճամբայ ելլայ հարցուց։

—Դասարարակուհիս ըսաւ պատասխանեց Բենելօր։ Մթերանոցի գործաւորներէն մէկը, դասարարակուհիս հայրենակիցն է եղեր, այս գործաւորը տեսնելով որ մարդ մը մտաւ մնուկի մը մէջ, եկեր իբրեւ զուարճալի դէպք պատմեր է դասարարակուհիս։ Աս ալ հետաքրքրելով տեղեկութիւններ առեր է մնուկին մէջ մտնող անձին նկատմամբ և համոզուած է թէ Լաւառէտն է ան։ Լաւառէտ մնուկին մէջ մտնելէ ետք. մթերանոցի պաշտօնեաներէն մէկը, եկեր կղզեր է մնուկին բերանը և իր պաշտօնակիցներէն խնդրեր է որ բոլորովին լռութիւն պահեն այս խնդրոյն նկատմամբ։

—Շիտակը աղէկ լռութիւն պահեր են, յարեց վաչխառուն,

—Ասանկ զուարճալի դէպք մը, հայրենակից կնկան մը պատմելուն մէջ ուելէ անտեղութիւն չէ տեսած գործաւորը, ըսաւ Բենելօր, անոնցմէ զատ ո՛չ ոք գիտէ այս գաղտնիքը։

—Շատ լաւ, շատ լաւ մուտաց վաչխառուն. հիմայ դարձեալ ձեռքս է Լաւառէտ։ Զինքը հոս բանտարկել տամ և չորս միլիոնի հարստութիւնը օդը ցնդեցնել տամ որ թող երթայ հանկընայ թէ՝ ի՞նչ ըսել է իմ աղջիկս մերժելը։

—Կաղաչեմ հայր, թախանձեց Բենելօր, իսպառութեան մի՛ դիմեր, մեզի հեղ հաչդուելու հաւնար բաւական է որ Լաւառէտ մեր տունը գայ։ Մինչեւ ցարդ իր ըրած բոլոր անվայել ընթացքներուն պիտի ներեմ։ Կը խոստանամ բոլորովին մոռնալ անցեալը և երջանիկ ընտանիք մը կազմել իրեն հետ։

—Շատ աղէկ, շատ աղէկ, գոչեց վաչխառուն, հոգդ մի՛ ըներ դուն, ասնոր կապը իմ ձեռքս է։

Սըր Մօրլրթն ու աղջիկը այս խօսակցութենէն առանց իսկ բառ մը կորսնցնելու, ամբողջութեամբ ունկնդրեցին զայն։ Վայրկեան մը եռք չոգեկառքը սուլեց և կառախումբը ճամբայ ելաւ։ Վաչխառուն հրամեցնի բարեւը պուաւ Բենելօրի և Թաղուեցաւ կրկին իր նոթատետրին մէջ։

Հիմայ դէպի Պօղոս կ'ուղեւորէին անգլիացի Սըր Մօրլրթն, աղջիկը միս Օրէթ և վաչխառու Պօղոսի Վակնով, իսկ Լաւառէտ ալ մնուկով։

Յայտնի է արդէն թէ անգլիացիք չեն խօսակցիր ոևէ մէկուն հետ որ ներկայացուած չէ իրենց։ Պօղոսի վատահ ըլլալով որ երկու անգլիացիները, մինչեւ Պօղոս բառ մը չպիտի փոխանակեն իրեն հետ, ինք խօսակցութեան սկսելու դիտումով,

—Ներեցէ՛ք ըսաւ, քիչ առաջ երբ աղջկանս հետ, Պ. Լաւառէտի վրայ կը խօսակցէի, զայն ճանչնալու ձեւէր մը առիք. արդեօք սխալա՞ծ եմ այս ենթադրութեանս մէջ։

—Ո՛չ, պարոն, չէք սխալած, պատասխանեց Սըր Մօրլրթն, կը ճանչնանք Պ. Լաւառէտը, սակայն նախ զիրար հանկնանք և ետքը տեսակցինք։

Պօղոսի անմիջապէս այցետումը ներկայեց, որուն վրայ գրուած էր,

Կալուածատեր, դրամատեր եւ Բանգամայի ընկերութեան բաժնետերերուն սենեսիֆալին Նախագահ
ՊՕՂՈՍԻ

—Խիստ լաւ Պարոն, պատասխանեց անգլիացին, անունս Սըր Մօրլրթն է, օրիորդն ալ աղջիկս է միս Օրէթ։

Վաչխառուն յիշողութեանը մէջ կէտ մը փնտռելով,

—Զըլլայ որ «էքս տը Բառի» լրագրին մէջ յիշատակուած անգլիացի Սըր Մօրլրթնը դուք ըլլաք։

—Այդ լրագիրը չեմ ճանչնար և ոչ ալ գիտեմ թէ ի՞նչ գրուած է հոն։

—Ուրեմն ես ձեզի օրինակ մը տամ անկէ և կարդացէք ըսաւ, Պօղոսի, ու գրպանէն թերթը հանելով անգլիացիին երկարեց։

Սըր Մօրլրթն ակնարկ մը նետելէ ետք թերթին վրայ.

—Այո՛, այս լրագրին մէջ գրուած անգլիացին ես ըլլալու եմ, իսկ սա կալուածատէր վաչխառուն, զոր գիշատիչ թռչունի մը նմանցուցած են դուք պէտք է ըլլաք։

—Իրաւունք ունիք պատասխանեց Պօղոսի կատաղութեամբ գլուխը երերցնելով, սրիկային պիտի սովրեցնեմ իմ ա՛վ ըլլալս.

—Լաւառէտի հետ բարեկամ չէ՞ք։

—Ո՛չ, պարոն։

Միս Օռէթ թեթեւ ժպիտով մը միջամտելով,

—Բայց ձեր աղջիկը համակիր լեզու մը կը գործածէր քիչ առաջ անոր նկատմամբ և նոյն իսկ ընտանիք կազմելու ծրագիրներ կը մշակէր։

—Իրաւունք ունիք, աղջիկս թէեւ անանկ բաներ կ'անցնէ մտքէն, բայց փողոցային սրիկան ընտանիքը ի՞նչ քնէ։

Վաչխառուին այս խօսքերը բաւական ծիծաղ մը առթեցին անգլիացի օրիորդին, որ Բենելօրի զգացումներն ու հոգը ապառնալիքները չկրցաւ իրարու հետ հաշուեցնել։ Լաւառէտ բարիք ըրած էր իրեն, կեանքը փրկած էր անխուսափելի մահուանէ մը, հետեւաբար երախտագիտական զգացում մը կը տածէր անոր նկատմամբ և չէր ուզեր որ ոևէ մէկը չարիք հասցնէ իր բարերարին։ Բենելօրը տեսած էր. ան ծիծաղած։ չտես ու անհրապոյր աղջկան հետ, քանանիք կազմելն ալ չարիք մը կը նկատէր Լաւառէտի համար և կը մեղքնար

—Այո՛, ըսաւ անգլիացիին, այս լրագրատը պիտի զրկեմ իր ժառանգութենէն Պօղոս հանելուն պէս ձերբակալելու պիտի տամ զայն։ Դուք անոր մրցակիցներ եք և բնական է որ այս մասին օգնեմ ինձ։

—Մինակ ատ բանը չեմ կրնար ընել առարկեց անգլիացին, կասկածելի մէջ այդ կէտը բացարձակօրէն ճշդուած է։ Բնաւ իրաւունք չունիմ այնպիսի ընթացքի մը մէջ գտնուելու որ արգելք ըլլայ Լաւառէտի ուղեւորութեան։

—Վնաս չունի, գոչեց Պօղոսի, ես իմ գլխուս կը գործեմ. Պօղոսէն անդին չպիտի կրնայ անցնիլ։

Այս խօսակցութիւն դեռ երկարելէ շարունակուեցաւ։

Տասնչորս ժամ ետք կառախումբը Պօղոս հասաւ և ուղեւորներուն զոյքերը քարափին վրայ հանուեցան։ Պօղոսի աչքը չէր հեռացներ այն մնուկէն որուն մէջ հակառակորդը՝ Լաւառէտ, պահուած պէտք էր ըլլար։ Մաքդուկը քիչ մը մտածելէ ետք յաղթական դէմքով մը երբ դէպի մաքսատան կողմը երթալ կը պատրաստուէր, մի՛ Օռէթ խարդն մնուկին քովը գնաց ու ձեռքովը գրպանիին զարնելով,

—Պ. Լաւառէտ, Պ. Լաւառէտ գոչեց։

(Շարունակելի)

13) Սահմանել որպէս ընդհանուր կանոն, որ քրիստոնէական բոլոր դաւանութեանց եկեղեցիների և աղօթատներեր կառուցումը, վերաշինութիւնը և նորոգութիւնը թոյլատրելու համար հարկաւոր է. ա) Համապատասխան հոգեւոր իշխանութեան համաձայնութիւնը. բ) Հարկաւոր դրամական միջոցներ ունենալը. գ) շինարարական օրինաց տեխնիքական պահանջների պահպանութիւնը: Բացառութիւններ այս ընդհանուր կանոնից, եթէ նրանք մասնակի տեղերի համար կարեւոր կը համարուին, կարող են սահմանուել մի միայն օրէնսդրական կարգաւ:

14) Ընդունել՝ որ ամէն տեսակ դպրոցներում՝ այլազգեան կրօնագիտութիւն ուսանելու դէպքում այդ դասաւանդութիւնը պէտք է կատարուի ուսանողների մայրենի լեզուով և կրօնի դասաւանդութիւնը պէտք է յանձնուի համապատասխան դաւանութեան հոգեւորականներին, եւ մի միայն նրանց բացակայութեան դէպքում՝ նոյն դաւանութեան պատկանող աշխարհական ուսուցիչներին:

15) Վերքննել լատայիների մասին գոյութիւն ունեցող օրէնսդրութիւնը, խոտելի համարելով պաշտօնական զրութեանց մէջ նրանց «կապալ» կոչելը:

16) Բացի վերոյիշեալներից՝ գործադրել նաեւ Մեր՝ սոյն թուին հաստատած նախարարական կոմիտէի որոշումները անցեալ տարուայ դեկտեմբերի 12ի ուղղի վեցերորդ կէտի գործադրութեան եղանակի մասին:

Ցանկանում ենք կառավարիչ Սենատին վերոյիշեալների կատարման համար հարկաւոր կարգադրութիւններ անել:

Իսկականի վերայ Նորին Կայսերական Մեծութեան ձեռքով ստորագրած է ՆԻԿԱԼԱՅ:

Ցարսկոյէ Սելօ
17ին Ապրիլի 1905 թուի:

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԱՐՈՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բրեսէ»ի Ցունիս 27ի խմբագրականէն

Միտքերը աւելի հանդարտեցան Բարիզի մէջ և Պերլինի մէջ ալ միտքերը հանդարտ են: Այսօրուան հեռագիրները ոչ է տարակոյս չեն թողուր այս մասին: Անցեալ շաբթուան վերջին օրերուն մէջ Մարոքի խնդիրը ծածկող մութ ստուերները փարատած կը թուին, թէեւ միշտ լրջութեամբ պէտք է նկատել իրաց կացութիւնը և վիճակը: Խնդրոյն երկրորդ հանգոյցը պիտի ըլլայ գերման պատասխանը Ռուվիէի ծանուցագրին, որ շատ պիտի չուշանայ (Տես վերջին հեռագիրները), բայց հարկ չկայ մտահոգութեան մէջ իյնալ թէ այդ պատասխանը անբարեկամ դարձուածք մը պիտի տայ խնդրոյն, թէեւ Պերլինի մէջ այն գաղափարէն են թէ Ռուվիէի ծանուցագիրը բացայայտութիւն մը չի տար: Չէր սպասուեր որ Ֆրանսայի պետական մարդը՝ առանց նախապէս դիւանագիտական գետինը խուզարկելու՝ առաջին պատեհութեամբ, գրէթէ կուրբար, հաւանութիւն յայտնէր Գերմանիոյ ընթացքին: Ֆրանսական կառավարութիւնը, որչափ որ յայտնի էր իր դրկած ծանուցագրէն, պիտի ընդունէր միջազգային Մարոքեան ժողովը հրաւէրը: Եւ բանակցութեանց վտանգաւոր հանգամանք մը չունենալու նշանը ա՛յն էր որ Ծանուցագրին արուեցէն վերջ Պիւլով իշխան Պերլինի Ֆրանսական դեսպանին և Մ. Ռուվիէ Բատոլին իշխանին հետ իրենց խօսակցութիւնները չդադրեցուցին: Անգլիոյ կողմէն կը շարունակուի այն հնարքը, որուն համեմատ կը յորդորուի Ֆրանսան մինչեւ վերջը դիմադրել Գերմանիոյ, չիմնալ անոր ծուղակին մէջ, բայց ինչպէս որ մինչեւ հիմա այս հնարքը մնաց անպտուղ, կը յուսացուի թէ այսուհետեւ ալ նոյնը պիտի ըլլայ: Հիմա Բարիզի մէջ գիտցուած է թէ Անգլիոյ հետ համաձայնութիւնը Գերմանիոյ դէմ ձգտում մը ունեցած է, և հետեւաբար զգուշութիւն մը կը տեսնուի այդ համաձայնութեան տալէ Անգլիոյ մէջ բաղձացուած հետեւութիւնը, այսինքն Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ յարաբերութիւնները խզումի մը տանիլ: Տէլքասէ այդպիսի հետեւութիւն մը աչք առած կը թուէր, բայց Ռուվիէի գործը եղաւ իրերը աւելի բարեկամական համաձայնութեան մը առաջնորդել, առանց սակայն ազգային արժանապատուութիւնը վիրաւորելու: Այս էր պատճառը որ իր Ծանուցագրին առաձգական հանգամանք մը տուաւ, համաձայնութեան բաց դուռ մը գտնելու համար Ժողովին վարդապետութեան մասին: Պերլինի մէջ հասկցուած է Ռուվիէի այս քաղաքականութիւնը, և հետեւաբար բանակցութիւնները դժուարացնելու քաղաքականութեան չի հետեւիր Գերմանիա: Եւ այս պատճառաւ մէկ կողմէն Բարիզի մէջ Ռուվիէի և Բատոլինի և միւս կողմէ Պերլինի մէջ Պիւլովի և Գիլոմի միջեւ բերանացի բացատրութիւնները բանակցութեանց թելը չկտրեցին մինչեւ որ հասաւ Ֆրանսական ծանուցագրին գերմանական պատասխանը, և ասիկա ճամբայ բացաւ համաձայնութիւնը դիւրացնող:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ԵՒ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Պէրլինէ հետեւեալը կը հեռագրեն Ցունիս 26 թուով.— Ֆրանսական ծանուցագրին գերման կառավարութեան պատասխանը այսօր պատրաստուեցաւ: Պէրլինի Ֆրանսական դեսպանը արդէն անոր պարունակութեան վրայ մանրամասնութիւններ հեռագրեց Բարիզ: Դէսպաշօնապէս Բարիզի գերման դեսպանը Ռուվիէի պիտի յանձնէ զայն:

⁂ Բարիզէ կը հեռագրեն նոյն թուականով.— Մարոքեան խնդրոյն վրայ Գերմանիոյ պատասխանը տակաւին հոս չհասաւ, բայց դեսպան Պիհուռի հեռագրին տեղեկութիւններէն հասկցուած է պատասխանին իմաստը, որ հետեւեալն է.—

Գերմանիա պիտի պնդէ որ Ֆրանսա ժողովը ընդունի, բայց ի վիճակի չէ կանխաւ ապահովութիւններ տալ ժողովին մէջ իր բռնելիք ընթացքին վերայ, որովհետեւ այս կերպ վարմունք մը Մարոքի անկախութեան հիմնակէտին կը վնասէ: Քանի որ Մարոքէ ժողովի հրաւէր ընողը, պէտք է օրակարգը Թանճէրի մէջ պատրաստուի: Գերմանիա Մարոքի հանդէպ անկեղծութեան մէջ գտնուած չըլլար, եթէ Ֆրանսայի հետ այդ խնդրոյն համար կանխաւ համաձայնութեան մը գայ, ժողովը չդումարուած: Այն ատեն կասկած պիտի արթննայ թէ Գերմանիա անձնական նպատակներու հետամուտ կ'ըլլայ, ո՛չ թէ Մարոքի անկախութեան սկզբունքին պահպանութեան: Եթէ Ֆրանսա ժողովը մերժէ, ա՛յն ատեն Գերմանիա ուղղա՛ի բանակցութեան պիտի մտնէ Մարոքի հետ, և չեղեալ պիտի համարուի Անգլիոյ և Սպանիոյ հետ Ֆրանսայի կնքած դաշինքը Մարոքի առթիւ: Գերմանիա սակայն անուղղակի կերպով կը հասկցնէ թէ կ'ընդունի Ֆրանսայի մասնաւոր շահերուն կարեւորութիւնը իբրեւ Մարոքի սահմանակից Տէրութիւն: Ֆրանսա ինչ կրնայ ընել այս առաջարկութեան դէմ: Եթէ ժողովը մերժէր, Գերմանիա ուղղակի բանակցութիւնները պիտի շարունակէր Մարոքի հետ իբրեւ անկախ Պետութիւն և ասով պիտի վնասուէին Ֆրանսայի շահերը: Ակէց զատ, ուղղակի Եւրոպայի մէջ պիտի վտանգուէին երկու Տէրութեանց յարաբերութիւնները: Բայց ֆրանսական կառավարութիւնը և ֆրանսայի ժողովուրդը համաձայնութիւն մը կ'ուզեն Գերմանիոյ հետ: Այս տրամադրութեան բերմամբ և Մարոքի մէջ ֆրանսական շահերը պաշտպանելու համար Ռուվիէ ընդունեց ժողովը:

Խնդիրը այս վիճակին մէջ և լուրերը այս ատիճանին մէջ, Մարոքեան խնդիրը առ այժմ ոչ է մտահոգութեան պատճառ չի տար: Բայց ապագան ինչ պիտի բերէ, ո՛չ ոք գիտէ: Գերմանիոյ համաչխարհիկ քաղաքականութիւնը այս խնդիրը վտանգաւոր ատիճանի մը հասցուց, և գաղթային մեծ դժուարութիւն մը՝ պատերազմի հաւանական պատճառի մը ատիճանին բերաւ: Գերմանիոյ անվստահութիւնը աւելցաւ մանաւանդ Անգլիոյ օգտակցութեան քաղաքականութեան հետեւանքով: Գերմանք վերջերս մանաւանդ ապահովութեամբ չէին դիտեր Մեծին Բրիտանիոյ նախանձը և մտահոգութիւնը իրենց առեւտրական առաւելութիւններուն մասին: Պէրլինի մէջ ստոյգ աղբիւրէ լուր առնուած է թէ Անգլիական Նաւատորմիղը մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնէ: Այս պատճառաւ Գերմանիոյ համար պղտոնական պէտք մը չէ միայն հասկնալ թէ պատերազմի մը ժամանակ Ֆրանսա Անգլիոյ կո՛ղմը պիտի բռնէ թէ Գերմանիոյ: Գերման քաղաքականութիւնը այսօրուընէ սկսեալ կը փափաքի իր ուղղութիւնը հասկնալ: Այս ուղղութիւնը հասկնալու պիտի ծառայէ Մարոքեան խնդիրը: Տեսնենք Անգլիա Ժողովին մէջ կամ Ժողովէն վերջ ի՛նչ դժուարութիւն պիտի յարուցանէ Գերմանիոյ դէմ: Կարգ մը լրագիրներ կ'ըսեն թէ Ժողովին գումարմամբ Գերմանիոյ դժուարութիւնը լուծուած պէտք չէ նկատուի, որովհետեւ եթէ իրօք Անգլիա մնաց դրած է դժուարացնել Գերման քաղաքականութիւնը, միջոցներ պիտի չպակսին անոր, և այս պատճառաւ, կ'ըսեն, Ֆրանսա արժան համարեցաւ ընդունիլ Ժողովը, ինքալ գիտնալով թէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ խնդիրը ասով վերջացած պիտի չըլլայ: Ֆրանսա գոնէ առժամապէս անհետացուցած կ'ըլլայ վտանգը իր սահմանագլխին վրայ, և Գերմանիա ու Անգլիա ուղղակի կը բռնուին իրարու հետ:

⁂ Ֆիկարօ կը յայտարարէ թէ Գերմանիա Ժողովին իր լիազօրներուն պիտի պատուիրէ որ Լանան Ֆրանսայի դիրքը մեծ պահել Մարոքի հետ անոր կացութեան մասին: Այս պայմաններուն մէջ եթէ Ֆրանսա մերժէր Ժողովը, պիտի արդարացնէր Գերմանիոյ կասկածները:

⁂ Բարիզի թերթերը կը պահանջեն որ գերման և ֆրանսական կառավարութեանց ծանուցագիրը հրապարակուի որուն:

⁂ Գերման Բարձրագոյն մէջ պահպանողական կուսակցութեան պետ Վիլհէլմ Քարտորֆ Մարոքեան խնդրոյն վրայ հետեւեալ յայտարարութիւնները կ'ընէ.— Մարոք իր դաշտերուն և գետահովիտներուն չնորհիւ ճշմարիտ մրգաստան մըն է, առատ և յորդ պտղաբերութեամբ: Ունի նաեւ ազնիւ մետաղներու և ածուխի թանկագին տոներկրեայ գանձեր, ինչպէս կ'երեւի բոլոր ճամբորդներու տեղեկագրութիւններէն: Եւրոպական վաճառականութեան միջազգային մրցումը խիստ օգտակար պիտի ըլլայ, և այդ երկրին հարուստ արտադրութիւնները յոյժ պիտանի պիտի ըլլան եւրոպական ճարտարարուեստին: Իմ գաղափարովս Մարոքեան խնդրոյն բոլոր լուծումը սա՛ կրնայ ըլլալ որ եւրոպական Տէրութիւնք, ինչպէս նաեւ Միացեալ Նահանգները, միջոցներ ձեռք առնեն երկրին վաճառականութիւնը հաստատուն և ապահով հիմերու վրայ դնելու: Եթանի՛ թէ Պիւլով իշխանին ճարպիկութիւնը յաջողէր այսպիսի հետեւանք մը առաջ բերել: Երանի՛ թէ Ֆրանսա ալ հասկնար որ Գերմանիա այդ նպատակին միայն կը ձգտի, և պիտի չներէ որ Ֆրանսայի փորձը յաջողի, որ է գերման վաճառականութիւնը արտաքսել Մարոքէն:

⁂ Մարոք պաշտօնապէս յայտարարեց թէ նոր նաւահանգիստ մը կը բանայ միջազգային վաճառականութեան առջեւ:

⁂ Սպանիական թերթերը յանկարծ լեզուին փոխեցին և հարկ տեսան որ Մարոքեան Ժողովը ընդունուի: Այդ թերթերը ամբողջ Մարոքեան խնդրոյն մէջ կը նկատեն անգլիական հնարք մը, Գերմանիան և Ֆրանսան իրար ձգելու, և կը յուսան թէ երկու Տէրութիւնները բաւական խելացի պիտի ըլլան այդ հնարքին զոհ չըլլալու:

⁂ Մադրիտի գերման դեսպանը և Սպանիոյ վարչապետը անցեալ օր երկար տեսակցութիւն մը ունեցան, որուն միջոցին վարչապետը իր համակրութիւնը յայտնեց ի մասին Գերմանիոյ, պախարակելով Տէլքասէի վրէժխնդիր քաղաքականութիւնը Գերմանիոյ դէմ:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԵՐԿԻՒՂԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

ԽՆԴՐՈՅՆ ԱՄԲՈՂՋ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Նայէ Ֆրայէ Բրեսէի Բարիզի մասնաւոր թղթակիցը Ցունիս 24 թուով հետեւեալը կը գրէ.— Մեծ մահոգութիւն կը տիրէ Ֆրանսայի մէջ: Պատերազմի ուրուականը իր գլուխը վեր կ'առնէ: Ֆրանսայի մէջ կան մարդիկ, որ ներկայ անել կացութեան դարմանը պատերազմը կը համարին: Այս մարդիկը Ռուվիէի վարչութեան հակառակորդներն են, որոնք նոր Սբսան մը կ'ուզեն տեսնել: Ֆրանսա արդէն իր Ռանթին անկումովը առաջին մեսաը կրեց պատերազմին: Պատերազմին բաղձացողները ընդհանրապէս անոնք են, որոնք ջնջել կ'ուզեն Կրօնական Միաբանութեանց օրէնքը և Պետութեան ու Եկեղեցիին բաժանման օրինագիծը: Ասոնք կանխաւ գիտեն ֆրանսական բանակին պարտութիւնը, նոյն իսկ կը յայտարարեն թէ Նաւատորմիղն իսկ պիտի չկրնայ չափուիլ գերմանականին դէմ, որովհետեւ նախկին պատերազմական նախարար Անտրէ և ծովային նախարար Բէլլթան անգոհացուցիչ կացութեան մը մէջ դրեր են բանակն ալ նաւատորմիղն ալ: Ֆրանսական նաւատորմիղը, կ'ըսեն, դաշնակից Ռուսիոյ փճացած նաւատորմիղէն շատ վեր արժէք չունի: Զօրավար Անտրէ պատասխանեցաւ (գերմանական) սահմանագլուխը շատ անոգ վիճակի մէջ թողուցեր է: Բայց բարեբաղդաբար Գերմանիա գիտէ թէ ողջամիտ մասը Ֆրանսայի մէջ խաղաղութիւնը պահպանելու կողմն է: Հակագերման քաղաքականութեան հերոսը՝ Տէլքասէ ինկաւ, և բնաւ անոր պաշտպանութեան համար ձայն մը չբարձրացաւ: Այլ եւ անիկա բնաւ պաշտօնի գլուխ պիտի չանցնի: Հիմակ յայտնուեցաւ թէ Տէլքասէ կ'ուզէր Անգլիոյ հետ յարձակողական և պաշտպանողական զինակցութիւն մը կնքել: Նախարարաց վերջին խորհուրդին մէջ իր անկումէն անմիջապէս առաջ ներկայացուց նախագիծ մը այդ զինակցութեան մասին զոր Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լէնսդաունի հետ համախոհուրդ պատրաստած էր: Այդ ժողովին մէջ կարգացուեցան զանազան վաւերաթուղթեր, որոնցմէ մին Հռոմի Ֆրանսական դեսպանին տեղեկագիրն էր, որով կ'իմացնէր թէ գերման կառավարութիւնը իմացած է Անգլիոյ հետ Ֆրանսայի ծրագիրը, և թէ աղետալի հետեւանքներ կրնայ ունենալ Տէլքասէի այդ քաղաքականութիւնը: Բայց հակառակ այս յայտնութիւններուն, Տէլքասէ պաշտպանեց զինակցութեան ծրագիրը, որ, ըսաւ, «իր քաղաքականութեան՝ Գերմանիոյ կղզիացումին պակումը պիտի ըլլայ»: Ասոր վրայ ինկաւ Տէլքասէ: Ֆրանսական նախարարութիւնը երբեք կնճռոտութիւն չուզեր Գերմանիոյ հետ, ինչպէս նաեւ Ֆրանսայի ժողովուրդը:

Այն ատեն Ռուվիէ անցաւ Ֆրանսայի արտաքին աշխարհավարութեան գլուխը: Գերմանիա, որ մինչեւ այն ատեն արտաքին գործոց նախարարին հետ երբեք խօսիլ չէր ուզեր Մարոքի խնդրոյն վրայ, իսկոյն բանակցութեան մտաւ Մ. Ռուվիէի հետ: Գերմանիա ամէն բանէ առաջ կէտ նպատակի ըրած էր Մարոքի Ժողովը ընդունիլ տալ Ֆրանսայի: Ռուվիէ ուզեց կանխաւ գիտնալ թէ ի՞նչ օրակարգ պիտի ըլլայ, Բատոլին իշխան հասկցուց թէ Գերմանիա ամէն պարագայի մէջ պիտի ճանչնայ Ֆրանսայի դիրքին բացառիկ կարեւորութիւնը Մարոքի մէջ: Ռուվիէ գերման դեսպանին բացատրութիւններէն գոհ չմնաց և ծանուցագիր մը ղրկեց Պերլին, Ժողովին առաջարկը ո՛չ մերժելով, ոչ ալ ընդունելով: Այս ծանուցագիրը մեծ յուսախաբութիւն պատճառեց Պերլինի մէջ, ուր կը սպասուէր թէ Տէլքասէի անկումին պատճառ եղող պետական մարդը պիտի ընդունէր գերմանական հայեցակէտը: Ռուվիէ երբ արտաքին գործոց նախարար եղաւ, ժողովէն չէր վախնար, և յայտնի է թէ պիտի ընդունի վերջ ի վերջոյ: Կ'ըսուի թէ անգլիական ազդեցութիւնը կայ այս գործին մէջ: Անգլիական քաղաքականութիւնը այս միջոցիս ատելութեամբ լեցուած է Գերմանիոյ դէմ: Անգլիոյ բոլոր դասակարգերուն մէջ սրսռեղութիւն մը կայ գերման առեւտրական նաւատորմին յառաջդիմութեան և գերման ճարտարարուեստին մրցումին դէմ: Անգլիա միտքը դրած է խորտակել գերման քաղաքականութեան սա՝ ծրագիրը թէ «Գերմանիոյ ապագան ծովուն վրայ է:» Տարակոյս չունին նոյն իսկ Պերլինի մէջ թէ օր մը Անգլիա իր սպառնալիքը ի գործ պիտի դնէ: Արդէն նախնական քայլերը սկսած է առնել, Ֆրանսան մօտեցնելով Իտալիոյ, որ Երբեակ Զինակցութեան մէկ անդամն է, և ինքալ մօտենալով Ֆրանսայի: Գերմանիա մեծ կարեւորութիւն չտուաւ Ֆրանսայի և Իտալիոյ մերձեցման, բայց չէր կրնար աչք գոցել Ֆրանսայի և Անգլիոյ մերձեցման առջեւ: Եթէ Ֆրանսա ժողովը չընդունի, Գերմանիա ուղղակի Մարոքի հետ պիտի բանակցի Թաֆէնպախի միջոցաւ և կրնայ ըլլալ որ համաձայնութեան մը պատուն անգլիական և կամ ֆրանսական շահեր վնասուին, և ահա այն ատենն է խաղաղութեան վտանգը:

⁂ Նացիոնալ Զայթունկ Մարոքի խնդրոյն վրայ իր խմբագրականը կը վերջացնէ հետեւեալ տողերով.— 1870 յուլիսի փորձառութենէն գիտեն մեր պատուական դրացիները (Ֆրանսացիք) թէ մենք չվախցանք բնաւ այն պատերազմէն, որուն բռնի պարտադրեցին մեզ իրենք, գիտեն նաեւ թէ մեր երկուքին միջեւ պատերազմը չի վճռուիր Թրաֆալկարի նմանող ծովային ճակատամարտի մը մէջ, այլ ֆրանսական կամ գերմանական ճակատամարտի դաշտերուն վրայ:»

Ուրիշ գերման թերթ մը կ'ըսէ.— «Ֆրանսա պէտք է փութայ, որովհետեւ խնդիրը կրնայ անանկ վիճակի մը հասնիլ որ երկու կառավարութեանց բարեացակամութիւնը չկրնայ փոխարինկն առաջը առնել:»

⁂ Ֆրանսայի պատերազմական նախարար Մ. Պէռթօ զօրավար Հոչի յիշատակին նուիրուած հանդէսի մը առթիւ բանախօսութիւն մը ընելով ներկայ մարօքեան միջադէպին ակնարկելով, ըսաւ.— «Հարկ է վախնալ և անվստահ ըլլալ: Ընդհանրապէս՝ 25 տարիէ ի վեր տարուած աշխատութիւններուն չնորհիւ մեր բանակը կատարելագործուած է, մեր ռազմամթերքը անթերի է, մեր սպաները կրրնան հաւասարիլ աշխարհի բոլոր սպաներուն: Ֆրանսա կը գործէ յառաջդիմութեան շահուն համար, և կ'աշխատի միջազգային եղբայրակցութեան համար:»

⁂ Ներքին գործոց նախարար Մ. Էթիէն ևս ճառախօսութեան մը մէջ յայտարարեց.— «Մենք պիտի պահպանենք մեր երկրին մեծ անունը, պիտի ապահովենք Ֆրանսայի բախտը բանակին չնորհիւ զոր կը սիրենք և կը պատուենք:»

Ծ. ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Ուաշինկթընի Նախագահին Ապարանքին մէջ հետեւեալը հրատարակուեցաւ.— Ռուս և ճարոնական կառավարութիւնք իմացուցին Նախագահին թէ երկու Տէրութեանց լիազօրները Օգ.ի առաջին տասնօրեքին Միացեալ Նահանգները պիտի հանին: Նախագահը հեռագրով փափաք յայտնեց որ խորհրդակցութիւնք սկսին Օգ. 1ին կամ առ առաւելն այդ թուականէն քիչ ետքը:

⁂ Թոքիոյէ կ'իմացնեն թէ Լինէվիչ սկսած է ետ քաշել իր յառաջապահները, եւ Ճարոնցիք ի մօտոյ պիտի գրաւեն Հայլունկչէնը, որ երկու կողմէն նեղը մնացած է: Մայիսի կէսէն մինչեւ Ցունիս 16 երկու անգամ միայն անձրեւած է: Թոքիոյի թերթերը յոյս կը յայտնեն թէ այս անգամ Օեամայի յաղթութիւնը Լինէվիչի վրայ վճռապէս պիտի ըլլայ, ինչպէս Թոկոյինը եղաւ Բոժտեդվէնսքիի վրայ:

⁂ Ռուսք անկարգօրէն դէպ ի հիւսիս փախան Նանչանչէօնէն: Այդ սահմանին վրայ հաւաքուած են 20,000ի չափ Ռուս, որոնց մէջ կը գտնուի նաեւ զօրավար Մատորիլով, որ չինացի աւազակախումբեր կազմակերպած է: Պուեանէ մինչեւ Քիրին ճամբուն վրայ այդ քաղաքը խիստ յառաջադէմ դիրք մը ունի, առատ մթերանոցներով եւ պարէններով: Բլուրները ընտիր դիրքեր են, և Ռուսք այս կողմերը կը պատրաստուին ընդդիմութիւն մը ընել Քիրինի ճամբուն վրայ:

⁂ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարի հաւանական յաջորդ համարուող զօրավար Բիւտիկէր Զարին սիրելի բարեկամներէն մին է: Երկար տարիներ Կովկասի մէջ պաշտօնավարած է, եւ հրամատար եղած է նաեւ Կայսերական Անձնապահ զօրագունդին: Վերջերս պատերազմական նախարարութեան առաջին դիւանապետն էր: 62 տարեկան է, եւ ազգական այն զօրավար Բիւտիկէրի, որ նշանաւոր հանդիսացած է մահառական պատերազմին ժամանակ:

⁂ Տէյլի Թելեկրաֆի թղթակիցը կը հեռագրէ.—Խօսակցութիւն մը ունեցայ եօթը ռուս գերիներու հետ, որոնցմէ մին խազախապետ: Այս վերջինը հետեւեալ հետաքրքրական տեղեկութիւնները տուաւ այն միջոցներուն վրայ, որոնցմով զօրավար Լինէվիչ կ'աշխատի իր զօրքերուն բարոյական կորովը վառ պահել: Անցեալ ամսուան վերջերը Լինէվիչ յայտարարեր է.—«Երբ Պալթիկեան նաւատորմիղը գայ, ճաբոնցիք պիտի փճանան ծովու եւ ցամաքի վրայ:» Ցունիս 4ին հետեւեալ օրակարգը հրատարակեց Բանակին մէջ.—Պալթիկեան նաւատորմիղը ճաբոնի ծովուն մէջ դժբախտ վախճան մը ունեցաւ: Սպաներուն եւ նաւաստիներուն ամենամեծ մասը սպանուեցան կամ խղդուեցան:» Ամենախորին տխրութիւն տիրեց բոլոր Ռուսերուն: Սմենքն ալ յուսակտուր եղան եւ ողբալին Ռուսիոյ դժբախտութիւնը: Քանի մը ժամուան մէջ Բանակին ամբողջ բարոյական կորովը խորտակուեցաւ: Հոգեւորականները հոգեհանգիստ կատարեցին մեռեալներուն համար, եւ երկար ատեն լռելեայն աղօթեցին: Երկարատեւ եւ աղիողորմ հեծեծանքներ լսուեցան, որովհետեւ շատ մը սպաներ եւ զինուորներ կորսնցուցած էին մօտաւոր ազգականներ եւ բարեկամներ:

Ցունիս 6ին Լինէվիչ հետեւեալ օրակարգը հրատարակեց.—«Պալթիկեան նաւատորմին փճացումը ցաւալի ազդեցութիւն մը ունեցաւ մեր բանակին մէջ: Ամէն ոք պէտք է մոռնայ աչք առնէ և անձնատուութեան ամէն գաղափար պէտք է մեկ կողմ ձգէ: Մեր նպատակը վերջի վերջոյ կատարեալ յաղթութիւն մը պիտի ըլլայ: Ասով միայն կրնանք մեր կորսուած նաւաստներուն հոգիները մխիթարել:»

Զօրավար Լինէվիչ խիստ արգելքներ դրած է ալքօլի գործածութեան դէմ:

⁂ Թոքիոյէ կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի.— Ճարոնի բոլոր մեծ կեդրոններուն մէջ զինուորները կը վիսան, որոնք մաս առ մաս Օեամայի կը զբրկուին: Կ'ենթադրուի թէ Լինէվիչի բանակը 171,000 հոգի էր, երբ ինք ընտանձնեց վերին հրամասարութիւնը: Ակէց ի վեր ալ 135,000 նոր զօրք ստացած է: Ռուսիայէն զրկուած 70 նոր թնդանօթներն ալ հաշուելով, ռուս հրետանիին թիւը 900ի կը հասնի:

Ճաբոնի մէջ կը գտնուին 70,000 ռուս գերի:

ԱՂՕՔԷ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՅԱՂԹՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Անցեալ օր Մոսկուայի մէջ Քրիստոսի հանդիպակաց մեծ հրապարակին վրայ, կէս օրին, հանդիսաւոր աղօթք տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան 2000 հոգիներու: Աղօթքին մասնակցեցան բազմաթիւ եկեղեցականներ. ամէնէն աւելի յարգուած պատկերները եւ մասունքները մէջտեղ հանուած էին:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՖՐԱՆՔԵԼԻԴԵՐՄԱՆ ՎԷՃԸ ՀԱՐԹՈՒԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 28 Ցունիս.—(Սեիպղողական).—Երէկ, գերման վերջին ծանուցագրին յանձնուելէն անմիջապէս ետքը, կնճռոտութեան երկիւղներ երեւան եկան, բայց Ֆրանսայի կողմէ իսկոյն տրուած որոշումները, այդ կնճռոտութեանց պատճառ չտալու համար, միտքերը հանդարտեցուցին: Արդարեւ երէկ իրիկուն գերման դեսպան Ռատոլին իշխանին կողմէ Մ. Ռուվիէի տրուած ծանուցագրին իբրեւ պատասխան, Մ. Ռուվիէ, այսօր, պատասխանեց թէ Ֆրանսա կ'ընդունի միջազգային Դեսպանախորհուրդի մը գումարումը Մարոքի մասին: Հաւանօրէն Ֆրանսայի պատուիրակները պիտի ըլլան Մ. Լէոն Պուրժուա, Ալֆերիոյ նախկին կուսակալ Մ. Ռէվուալ եւ զօրավար Ֆամէն: Զրոյց կայ թէ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ եւ Անգլիոյ դեսպանները իրենց կառավարութիւններէն հրաման ստացեր են Ֆասէն մեկնելով Թանճէր վերադառնալու.

ԼՈՆԴՈՆ.—Բարիզէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսա իբրեւ պատասխան Ռատոլին իշխանին տուած ծանուցագրին կը յայտարարէ ընդունիլ Գերմանիոյ պահանջումը՝ Մարոքի մէջ միջազգային դեսպանախորհուրդ մը գումարելու, քանի որ Գերմանիա իր ծանուցագրին մէջ, յանձն առած է երաշխաւորութիւններ տալ Ֆրանսայի կառավարութեան, Մարոքի մէջ կարգ մը մենաշնորհներու ճանաչման համար: Անգլիոյ կառավարութիւնը, որ Ֆրանսայի ընթացքին կը հետեւի, ընդունեց միջազգային Դեսպանախորհուրդը: Սա ստոյգ է որ Բրիտանիոյ դահլիճը խորհուրդ տուած էր Ֆրանսայի դիւանագիտութեան՝ մերժել Դեսպանախորհուրդը:

—Լաֆֆան գործակալութեան կողմէ հրապարակ հանուած զրոյցի մը նայելով Անգլիա դեռ չէ ընդունած միջազգային Դեսպանախորհուրդը Մարոքի մէջ:

ԲԱՐԻԶ.—Պաշտօնական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ Գերմանիոյ ծանուցագիրը չատ հաչտարար է եւ լուրջ երաշխաւորութիւններ կ'ընծայէ Ֆրանսայի՝ ճանչնալու Ֆրանսայի ունեցած իրաւունքները, Մարոքի հետ իբրեւ սահմանակից տէրութիւն:

—Ուաշինկդընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանդները պիտի համակերպին Անգլիոյ ու Ֆրանսայի ընթացքին՝ մարոքեան Դեսպանախորհուրդին նկատմամբ: Հեռագիրը կը յարէ թէ Ամերիկացիները բնականաբար Ֆրանսայի կողմը պիտի ըլլան անոր վերաբերեալ բոլոր գործերուն մէջ:

ՎԻՆՆԻ.—Աւստրիոյ կայսրը եւ Մ. Նահանգաց Նախագահը միջոցներ ցոյց Վիլհէլմ կայսեր մօտ՝ հաշտարարութեան մը համար Ֆրանսա-Գերմանիոյ վէճին մէջ:

ԲԱՐԻԶ.— Զօր. Նօկի պարտութեան մասնեց ուռս Ա. զօրաբանակը: Կ'ըսուի թէ Զօր. Քուրոպաթքին մեռեր է այն ճակատամարտին մէջ:

ԲԵՌԼԻՆԻՈՒԻԿ.— Դեռ ոչ է լուր չէ ստացուած Ա. զօրաբանակին պարտութեան եւ Զօր. Քուրոպաթքինի մահուան վրայ:

—Լինէվիչ զօրավարին կողմէ պատրաստուած վճռական ճակատամարտին ծրագիրը ներկայացուեցաւ ընդհանուր սպայակոյտին: Այդ ծրագրին համաձայն, Լինէվիչ նախ Քիրինի եւ յետոյ Խարպինի մէջ երկու մեծ ճակատամարտ պիտի կատարէ եւ երկու անգամին ալ եթէ չյաջողի, Մանչուրիայէն հեռանալով Սիպերիոյ սահմանագլուխը պիտի քաշուի: Այսուհանդերձ զօր. Լինէվիչ բոլորովին ետ պիտի չկենայ պատերազմէն, այլ մինչեւ որ Ռուսիայէն նոր զինուոր ժամանէ, պիտի սպասէ սահմանագլուխին վրայ եւ դարձեալ պատերազմի պիտի ձեռնարկէ:

ԹՕՔԻՕ, (Պաշտօնական).— Թնամի հինգ գումարտակներ վից թնդանօթով ամսոյս 26ին յարձակեցան մեր զօրաց վրայ Շանկիէդիէնի մէջ, Գուանկթինկէ 12 մղոն հեռու դէպի հիւսիս արեւմուտք, բայց ետ մղուեցան: Նոյն օր մեր հեծելազօրքերը գրաւեցին Ռուսօնկը, հիւսիսային Քորէայի մէջ, Այաօնկսօնէ 10 մղոն հեռու դէպի հիւսիս:

ԼՈՆԴՈՆ.— Սկուլէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Քորէայի հիւսիսակողմը կատարուած ճակատամարտին մէջ Ռուսերուն կորուստը 4200 հոգի է մնացած ու վիրաւոր: Թոքիոյէ կը հեռագրեն թէ երկուշաբթի օրը Ռուսո-Բիկնէն 15 մղոն դէպի հիւսիս՝ Զինձիթեունի մէջ ռուսական հետեւակներու հինգ գումարտակներ տեսնուեր են՝ վեց թնդանօթներով: Ճաբոնցիք ետ մղելէ ետքը զանոնք Քորէայի մէջ Եուս-Եօնկը գրաւեցին եւ հոնկից կը քաշեն վատիվոսթոքի վրայ: Քորէայի հիւսիսակողմը բուռն ճակատամարտներ կը կատարուին: Ճաբոնցիք չարունակ կը յարձակին Ռուսերուն վրայ զրոս նահանջելու կը հարկադրեն: Եթէ իրաց ներկայ կացութիւնը չարունակէ, քիչ ատենէն Քորէայի մէջ Ռուսերուն հետքը անգամ պիտի չմնայ: Ճաբոն որոշած ըլլալով վերջնականապէս գրաւել Քորէան, հիմակուընէ ընդարձակ կանոնագիր մը պատրաստած է Քորէայի վարչութեան համար: Այդ կանոնագիրը ներկայ պատերազմը աւարտելէն ետքը պիտի գործադրուի:

ԹՕՔԻՕ.— Ճաբոնական կառավարութիւնը որոշե

տատուած է։ Ճաքն մտաղիր է ձեռք անցընել Մանչուրիոյ ամբողջ վաճառականութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.— «Սթանտարտ» կ'ըսէ թէ հաշտութեան համար Ճաքոնի պատուիրակներուն առաջինն է Պառոն Քոմուրա և Թուսիոյ առաջին պատուիրակը՝ Մ. Նէլիտով։ Այս երկու անունները հակառակորդ կողմերէն պաշտօնապէս հաղորդուեցան Բուզվէլթ նախագահին։

ՔԻԼ.— Ֆոն Քէսթէր ծովակալը, որ գործօն նաւատորմին հրամատար և ընդհանուր քննիչն էր, Մեծ Ծովակալ անուանուեցաւ։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ գանձային նախարար Մ. Քարաքանօ, պատասխանելով այն հարցումին թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը ի՞նչպէս պիտի գտնէ նաւատորմին ու բանակին նոր ծախքերուն համար պէտք եղած գումարները, յայտարարեց թէ Իտալիոյ գանձը հիմակուանին պէս լաւ պայմաններու մէջ բնաւ չէ գտնուած։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Նշանաւոր ժողովրդական գրագէտ և քերթող Եանքօ Վէսէլինովիչ մեռաւ, ծննդավայր քաղաքին, Կլակովիցայի մէջ, 43 տարեկան։

ԱԹԷՆՔ.— Սաստիկ տաք կայ, այնպէս որ անկարելի կ'ըլլայ փողոցներէն անցնիլ։ Բերքերը մեծապէս վնասուեցան։

ՆՈՐՕՐԻՆԱԿ ԺԱՄԱՆՑ ՄԸ

Մեր առաջին էջի նոր թերթօնը զոր անցած շաբթուընէ ի վեր սկսանք հրատարակել, ճշմարտապէս արժանացաւ այն գնահատումին որուն իրականապէս արժանի էր արդէն։

Ծիծաղ, հնարամտութիւն, եւ հեռապնդում, ահաւասիկ ասոնք են որոնք տարբեր տարբեր ձեւերու և տարաղներու տակ ի յայտ կուգան անոր իւրաքանչիւր էջին մէջ։

Զուարճութիւններու և հաճոյքներու ծուծը հանած Բարիզցի չարաճիճի, խորամանկ և նմանը չը տեսնուած աշխոյժ խմբագիր մը զոր կը հետապնդէն վրէժխնդիր վաշխառու մը և պաղարիւն անգլիացի մը։ Խմբագիրը ասոնց երկուքին ալ հետապնդումներէն ազատելու նորանոր հնարամտութիւններով կը շարունակէ իր անկուսակ ուղեւորութիւնը անվերջ ծիծաղ առթելով ընթերցողներուն, միշտ լարուած պահելով անոնց հետաքրքրութիւնը։

Փափաքողներ կրնան առաջին թիւէն սաստալ Խմբագրատունէն սովորական գնով։

Ամէն հաւելի ժամանց մը կարելի չէ երեւակայել, ամէն հասակի համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԽԱՒՆ ԺՈՂՈՎՈՑ որոշման համաձայն Ս. Պատրիարք Հայրը հեռագիրով ծանոյց Թոմսթոյի առաջնորդ Տ. Վահրիճ վրդ.ի թէ իր պաշտօնավարութեան նկատմամբ Գաւառ. ժողովին մէջ եղած տնօրինութիւնը՝ հակառակ ըլլալով հաստատեալ կանոնաց, ընդունելի չէ դատուած, եւ թէ այս մասին պէտք եղած հրամանը պիտի հաղորդուի յատուկ գրով։ Հետեւաբար յանձնարարեց Տ. Վահրիճ վրդ.ի մնալ իր պաշտօնին գլուխը և շարունակել դասդ։ Այդ հեռագրով Ն. Սրբազնութիւն ծանոյց միանգամայն թէ Տ. Բարթողիմէոս քհնյ. կրօն. ժողովոյ որոշմամբ դադրած է առժամապէս՝ քահանայագործելէ, հակառակ կանոնաց ինքներն Առաջնորդին յիշատակութիւնը պասարագի մէջոցին կատարած չըլլալուն համար։

ՆՊԱՍՏԻՑ Ցանձնաժողովը իր վերջին նստին մէջ ի մէջ այլոց հետեւեալ որոշումը տուած է։ Վանայ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Մեսրոպ քհն. կը ծանուցանէր թէ արմտիքի նուազութեան պատճառաւ նահանգին Վսեմ. Կուսակալի հրամանաւ կարօտեալց Ցանձնաժողով մը կազմուած է, որու կ'անդամակցին նաեւ Գ. Ճէտչեան և Ա. Թէրզիպաշեան էֆ.ներն և անոր միջոցաւ բաշխուած է վեհ. կայսեր շնորհած նպաստի գումարը, ինչպէս նաեւ Պատրիարքարանի զրկած 100 ոսկւոյ նպաստի գումարը։ Նպաստընկալները այս առթիւ ևս բաժանմունքներ բրին Վեհ. կայսեր կենաց ար.ևշտութեան համար։ Ցանձնաժողովը որոշեց ինքն ևս այս անգամ Նպաստից Մնտուկէն 100 ոսկւոյ գումար մը զրկել և հետեւաբար Ս. Պատրիարքին յանձնեց այսօրուան Թղթաբերով ուղարկել նոյն գումարը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ հաշուեքննիչ Ցանձնաժողովը հրաւիրուած է վաղը նիստ գումարել Դպրոցական Խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։

ՊԱՏԱՆԶԻՏԻ թեմերուն քահանաները և Թաղ. Խորհուրդները հանրագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան վերստին բողոքած են Ց. Ներսէս քհ.ի անվայել ընթացքին դէմ և խնդրած են որ Պատրիարքարանը անմիջական դարման մը տանի։ Կրօն. Ժողովը իր առջի օրուան նստին մէջ որոշած է այս քահանայ Պոլիս կանչել։

ՏԻԵԱՐԻՔԻՐի Դաւառ. Վարչութիւնը ծանուցած էր Պատրիարքարան Առաջնորդ Տ. Եղեկիէլ վրդ.ի ծանր հիւանդութիւնը. այս անգամ կը տեղեկացնեն թէ Տ. Եղեկիէլ վրդ. բաւական առողջացած է և մէկ քանի օր առաջ գինքը խնամող բժիշկներու խորհրդով քաղաքէն երկու ժամ հեռի Քարապաշ անուն գիւղը մեկնած է օդափոխութեան համար։

ԽԱՒՆ ԺՈՂՈՎՈՑ որոշման համաձայն Ս. Պատրիարք Հայրը հեռագիրով ծանոյց Թոմսթոյի առաջնորդ Տ. Վահրիճ վրդ.ի թէ իր պաշտօնավարութեան նկատմամբ Գաւառ. ժողովին մէջ եղած տնօրինութիւնը՝ հակառակ ըլլալով հաստատեալ կանոնաց, ընդունելի չէ դատուած, եւ թէ այս մասին պէտք եղած հրամանը պիտի հաղորդուի յատուկ գրով։ Հետեւաբար յանձնարարեց Տ. Վահրիճ վրդ.ի մնալ իր պաշտօնին գլուխը և շարունակել դասդ։ Այդ հեռագրով Ն. Սրբազնութիւն ծանոյց միանգամայն թէ Տ. Բարթողիմէոս քհնյ. կրօն. ժողովոյ որոշմամբ դադրած է առժամապէս՝ քահանայագործելէ, հակառակ կանոնաց ինքներն Առաջնորդին յիշատակութիւնը պասարագի մէջոցին կատարած չըլլալուն համար։

ՆՊԱՍՏԻՑ Ցանձնաժողովը իր վերջին նստին մէջ ի մէջ այլոց հետեւեալ որոշումը տուած է։ Վանայ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Մեսրոպ քհն. կը ծանուցանէր թէ արմտիքի նուազութեան պատճառաւ նահանգին Վսեմ. Կուսակալի հրամանաւ կարօտեալց Ցանձնաժողով մը կազմուած է, որու կ'անդամակցին նաեւ Գ. Ճէտչեան և Ա. Թէրզիպաշեան էֆ.ներն և անոր միջոցաւ բաշխուած է վեհ. կայսեր շնորհած նպաստի գումարը, ինչպէս նաեւ Պատրիարքարանի զրկած 100 ոսկւոյ նպաստի գումարը։ Նպաստընկալները այս առթիւ ևս բաժանմունքներ բրին Վեհ. կայսեր կենաց արեւշտութեան համար։ Ցանձնաժողովը որոշեց ինքն ևս այս անգամ Նպաստից Մնտուկէն 100 ոսկւոյ գումար մը զրկել և հետեւաբար Ս. Պատրիարքին յանձնեց այսօրուան Թղթաբերով ուղարկել նոյն գումարը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ հաշուեքննիչ Ցանձնաժողովը հրաւիրուած է վաղը նիստ գումարել Դպրոցական Խորհրդարանը նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։

ՊԱՏԱՆԶԻՏԻ թեմերուն քահանաները և Թաղ. Խորհուրդները հանրագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան վերստին բողոքած են Ց. Ներսէս քհ.ի անվայել ընթացքին դէմ և խնդրած են որ Պատրիարքարանը անմիջական դարման մը տանի։ Կրօն. Ժողովը իր առջի օրուան նստին մէջ որոշած է այս քահանայ Պոլիս կանչել։

ՏԻԵԱՐԻՔԻՐի Դաւառ. Վարչութիւնը ծանուցած էր Պատրիարքարան Առաջնորդ Տ. Եղեկիէլ վրդ.ի ծանր հիւանդութիւնը. այս անգամ կը տեղեկացնեն թէ Տ. Եղեկիէլ վրդ. բաւական առողջացած է և մէկ քանի օր առաջ գինքը խնամող բժիշկներու խորհրդով քաղաքէն երկու ժամ հեռի Քարապաշ անուն գիւղը մեկնած է օդափոխութեան համար։

ՏԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՑ որոշմամբ Տ. Մեհրուժան վրդ. Սրաքկիրի առաջն. տեղապահ նշանակուած և այս ընտրութիւնը իրեն ծանուցանելով յանձնարարուած էր Արաքկիր երթալու կայս. Պէրաթը ստանալուն պէս։ Տ. Մեհրուժան վրդ. Խառն Ժողովոյ այս որոշման համար շնորհակալութիւն յայտնելով ծանուցած է թէ պատրաստ է անմիջապէս Արաքկիր մեկնելու երբ կայս. Պէրաթը ստանայ։

ՊԱՀԱՆՈՒ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն երկու հոգի անձնական զբաղմանց պատճառաւ հրաժարական մատուցած են Պատրիարքարանի։

Տ. ԵՂԻՇԷ եպս. Դուրեան Ցունիս 13ի իրիկունը Արմաշ ժամանած է առաջնորդութեամբ Տ. Մեսրոպ վրդ.ի որ միաբանութեան կողմէ իբր պատուիրակ ընդ առաջ գացած էր մինչեւ Նիկոմիդիա։ Վանքին աշակերտները մինչեւ մէկ ժամ հեռի, իսկ միաբանները և պաշտօնական անձերը մինչեւ գիւղին ծայրը դիմաւորած են Ն. Սրբազնութիւնը։

ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ընթացարտ կաքգին ֆրանսերէն լեզուի հարցաքննութիւնները տեղի ունեցան երէկ։ Ներկայ էին Տ. Դէորգ եպս. Երէցեան, Յովհաննէս էֆ. Զիրաք Թորոսեան, Հայ Թերթերու գրաքննիչ Երուանդ էֆ. Եուսուֆեան, Աղէքսանդր էֆ. Փանոսեան, Բրոֆ. Արրահամ Տէր Յակոբեան, Տօքթ. Տաղաւարեան և Խնամակալութեան անդամներէն Իսահակ Յակոբ և Մուրատեան Յովհաննէս էֆէնտիները։ Քննութիւնները կը վարէին Կեդրոնական Քըրանսերէնի դասախօս Մ. Ալպէռ Բռօ և Յովհաննէս էֆ. Հինդլեան։ Ընթացաւարտները Հայերէն հատուածներ Ֆրանսերէնի թարգմանեցին, առեւտր. նամակներ խմբագրեցին և Ֆրանսերէն ընթերցուածք բրին։

ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ իր վերջին նստին մէջ հետեւեալ տնօրինութիւնները բրաւ։

1.— Սամսթիոյ Ս. Դէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը նամակով մը զրկած էր Թաղ. Մնտուկի մատակարարութեան երկու օրինակ հաշուեցոյցը սկսեալ 1902 Դեկ. 1է մինչեւ 1905 Ապրիլ 30։ Խորհուրդը այս հաշիւները յանձնեց Կեդր. համարակալին ի նախքննութիւն և ի տեղեկագրութիւն։

2.— Սամսթիոյ Ս. Դէորգ Մնտուկին ծանօթ մէկ պարտուց վճարման խնդրոյն համար որոշուեցաւ Տնտես. Խորհրդոյ կողմէ մինչեւ հիմա կատարուած քանակութեանց և տեսութեանց արդիւնքը յայտադրել Ս. Պատրիարք Հօր։

3.— Օրթագիւղի Թաղ. Խորհուրդին մէկ գրոյն վրայ՝ որով Եպիսկոպոսական կարգադրութիւններու հաշուէն Մայր Եկեղեցւոյ Մնտուկէն ունեցած պահանջին վճարումը խնդրուած էր, որոշուեցաւ այս երկու Թաղ. Խորհուրդներու դիւանները հրաւիրել առաջիկայ նստին համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար։

4.— Կրետէի եկեղեցւոյ Ց. Դէորգ քահանան տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին հետ համաձայնած էր որ տեղւոյն եկեղեցիին պահանջելիք կալուածներէն 7 փլած տուներուն վերաշինութեան համար 300 ոսկիի հանգանակութեան արտօնութիւն տրուի։ Խորհուրդը որոշեց այս խնդիրը յայտադրել Ս. Պատրիարք Հօր պէտք եղածը տնօրինելու համար։

5.— Խորհուրդը լրագրական հրատարակութիւններէ տեղեկանալով որ Նաւը Գայուտ Թաղական Խորհրդոյ անդամաց մէջ վէճ մը ծագած և եկեղեցւոյ Մնտուկին պատկանող գումար մը անայտ եղած է, պէտք տեսաւ մանրամասն տեղեկութիւն ըստանալու և որոշեց խնդրել Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ հաճի պէտք եղած բացատրութիւններն ստանալ նոյն Թաղ. Խորհուրդէն։

ԳԱՆՁԱԿԻ և Տիվլիսի Հայերը շնորհակալութեան ուղերձներ զրկած են, Գանձակի երկաթուղիի կայարանին մօտ ընդարձակ հողեր ունեցող Մահմէտ Միրար-Օղլի անուն Պարսիկին, որ կայարանին մօտիկ Հայերուն ընդարձակ գերեզմանը նուիրած է, եկեղեցի մը եւ քահանայի յատուկ բնակարան մը չլինելու համար։

—Անցեալ շաբթու, Կովկասի Պարսիկներուն Դեսպան Երեւանէն Ս. Էջմիածին երթալով, այցելած է Ընդհ. Հայոց Ս. Հայրապետին։

ԿԷՑՎԷ Մէջագիւղի Հայոց եկեղեցին, անցեալ շաբաթ գողեր մտնելով, արծաթեղէն շատ մը զարդեր գողցած են։ Թեմին գայմագամ պէյը միջոցներ ձեռք առած է գողերը ձերբակալելու համար, այնպէս որ յուսալի է թէ ասոնք մէկ երկու օրէն կը ձերբակալուին։ Իսկ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին կողմէ հեռագրով իրողութիւնը հաղորդուած է Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս Սրբազանին։

ԴՍԱՐԴԻՒԴի Մխիթարեան վարժարանի աշակերտաց տարեկան մրցանակաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի կիրակի օր Ցունիս 19, վարժարանին սրահին մէջ ժամը 7ին (Ք.Թ.)։

ԲԱՆԿԱԼԹԻի Վիեննական Մխիթարեան վարժարանին վկայականներու բաշխման հանդէսը պիտի կատարուի ամսոյս 23ին հինգշաբթի օրը, կէս օրէն 2½ ժամ ետքը։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ամերիկեան վարժարանի ամավերջի հանդէսը տեղի ունեցաւ երեքշաբթի, 14 յունիս, տեղւոյն Հայ-բողոքականներուն մատուռին մէջ։ Կը նախագահէր Վեր. Տօքթ. Զէմպրս։ Ներկայ էին Տ. Կարապետ Վրդ. Մաղլըմեան, Տ. Մկրտիչ քահանայ Ազարեան, Վեր. Մ. Ալէն, պատ. Փառնակ Իսկէնտէրեան և պատ. Սարգիս Մանուկեան, Կառավարական պաշտօնեաներ, Նիկոմիդիոյ Մէարիֆի Տնօրէնը, Հանր. Պարտքի և Ռէժիի վարչութեանց պաշտօնեաներ։ Հայ-հռոմէական վարդապետներ և ժողովրդեան բազմութիւն։ Հանդէսը սկսաւ Համիտիէ քայլերգով որ յոսնկայս ունկընդրուեցաւ ներկաներէն։ Վարժարանը այս տարի կ'ընծայէ չորս շրջանաւարտներ, որոնց խօսած աւարտական ճառերն էին հետեւեալները.— Յովհաննէս Կարագեան «Ընտանեկան յարկը» Կարապետ Կոստանեան «Athletic sports», Կարապետ Կարապետեան «Կրօնքին դերը գրականութեան մէջ», Երուանդ Պասմաճեան «Թասկիլը իմ»։ Տօքթ. Յովսէփ Տէր-Մատթէոսեան որ հինգ ոսկի մրցանակ կուտար գրական ճիւղին մէջ յաջողակ աշակերտին, այս տարի չգիտցուիր ինչ նկատումներով, կը գրեն, վերջացուցած է այդ գրական մրցանակը։

ԻԶՄԻՐԻ նորակազմ Դատաստանական Խորհրդոյ արդէն ընտրուած անդամներուն վրայ աւելցած են Տ. Յակոբ քհնյ.՝, Տ. Մկրտիչ քհնյ. Ասլանեան և Տեարք Խորէն Ֆրէնկեան և Սարգիս Մ. Պալապանեան։

—Աքսարի (Իզմիրի թեմ) Թաղական Խորհրդոյ ընտրութիւնը կատարուած ըլլալով՝ Վարչութիւնը վաւերացուցած է այս ընտրութեան տեղեկագիրը։

—Ելեւմտից բաւարարման Ցանձնաժողովը իր հաշիւները մատուցած ըլլալով՝ Վարչութիւնը որոշած է այդ հաշիւները բանալու և քննելու համար իր առաջիկայ նիստին հրաւիրել Ցանձնաժողովոյ անդամներէն մէկ քանին։

ԳՈՀՈՒԹԵԱՄԲ կ'իմանանք թէ Տ. Ներսէս Ծ. Վ. Դանիէլեանի քեռորդին Յակոբ էֆ. Թօքաթճեան, յաջողած է փայլուն քննութիւն մը անցընել Պէրլինի ամերիկեան բժշկական վարժարանին մէջ, կայս. կառավարութեան քննիչներուն առջեւ և ստացած է իր բժշկական վկայականը։

ԱՅՐԻ ՏԻԿՆ Յակոբ Գարամանեան 5 օամ. ոսկի նուիրած է Բերայի դպիր աղոց զգեստեղէնի մնտուկին, իր ամուսնոյն մահուան առթիւ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Ներս. Երմ. վարժարանաց նուիրատուներու ցուցակին մէջ, զոր հրատարակեցինք երէկ, Համբարձում էֆ. Յակոբեանի նուէրը պէտք է կարդալ 54 դրչ. և ոչ թէ 5։

ԱԶԳ.—Ցառաջիկայ կիրակի, Ս. Եկեղեցւոյս Դպրաց Դասուն հաստատման չորրորդ տարեդարձին առթիւ Տ. Մեսրոպ Աբգէպս. Տանդերձեալ է հանդիսաւոր վերաբերմամբ Ս. Պատարագ մատուցանել վասն համարձն ննջելոց դպրաց Ս. եկեղեցւոյս։

Ժամերգութիւնք պիտի սկսին առաւօտեան ժամը 10½ին և Ս. Պատարագ ժամ 1ին։

Փոխ Դպրապետ
Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ Գումգարուի Դուրսի
Գ. ՋՈՒԼՀԱԵԱՆ

ԱԶԳ.—Ցառաջիկայ կիրակի, Ցունիս 19, Ս. եկեղեցւոյս տնախնամութեան առթիւ, Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հայրը հանդերձեալ է հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել և հոգեւորապէս մխիթարել բարեպաշտ ժողովուրդը։

Եկեղեցական ժամերգութիւնք պիտի սկսին առաւօտեան ժամը 11ին և Ս. Պատարագ ժամը 11½ին։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Գումգարուքի
Վ. Ասենադպրի Ասենապետ
Հ. ԳԱԶԱԶԵԱՆ Ց. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՏՐԱԳԻԶՈՆԻ երեւելիներէն ֆրանսական հիւպատոսարանին թարգման և Բագէ շոգենաւային ընկերութեան գործակալ Մկրտիչ էֆ. Մարեան, Բարիզէ վերադարձին մեռաւ Եսկիսպայի առթիւ, շոգենաւին մէջ։ Մարմինը Ցունիս 4ի կիրակի օրը Մէկաժբրիի շոգենաւով փոխադրուեցաւ Տրապիզոն։ Ընդառաջ գացին քաղաքին երեւելի անձնաւորութիւնները, ինչպէս նաեւ հիւպատոսական մարմինը։ Դագաղը քառաձի կառքի մը մէջ դրուելով տուն փոխադրուեցաւ եւ հետեւեալ օրը յուղարկաւորութեան առթիւ, բոլոր երեւելիները փութացին հանգուցեալին բնակարանը։ Տրապիզոնի նահանգին Վսեմ. կուսակալ պէյը առտուն հանգուցեալին բնակարանը երթալով ցաւակցութիւն յայտնեց ընտանիքին։ Որոշեալ ժամուն Պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, օտար Տէրութեանց հիւպատոսները, եւ Տրապիզոնի ամբողջ երեւելի ու առաջնակարգ անձնաւորութիւններ ներկայ գտնուեցան յուղարկաւորութեան հանդէսին։ Թափօրին առջեւէն կ'երթային աջ ու ձախ շարուած ոստիկան-զինուորներ, ոստիկաններ եւ թաղապետական պաշտօնեաներ։ Հանգուցեալին չորս պատուանշանները առջեւէն կը տարուէր թաւիշէ բարձիկի մը վրայ, որուն կը հետեւէին երեսուն էֆ աւելի ծաղկեպսակներ զոր զրկած էին հիւպատոսներ, շոգենաւային և առեւտր. ընկերութեանց ներկայացուցիչներ, աղգականներ, բարեկամներ ու համակրողներ։ Ամբողջ հոգեւորականդասը դպիրներով, քահանաներով և վարդապետներով կը հետեւէր դագաղին։ Ծոպերը կը կրէին Ֆրանս. հիւպատոսը, Հանր. Պարտուց Վարչութեան տեսուչը, Օսմ. Պանքային տնօրէնը և Ֆրանս. շոգենաւային ընկերութեան տնօրէնը։ Ճամբան քանի մը թեան տնօրէնը։ Ճամբան քանի մը անգամ լուսանկարուեցաւ թափօրը որ հուսկ ուրեմն հասաւ եկեղեցի, ուր նրմանը քիչ անգամ տեսնուած ստուարաթիւ յուղարկաւորներու ներկայութեան կատարուեցաւ յուղարկաւորութիւնը։ Վսեմ. Կուսակալ պէյը թափօրին անցքին պահուն կրկին հաճեցաւ իր ցաւակցութիւնը յայտնել հանգուցեալին ընտանեաց։

Հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ յետոյ տեղւոյն գերեզմանատան մէջ։

Հանգուցեալը քեռայրն էր երկրագործական նախարարութեան Մասնագիտաց Ցանձնաժողովոյ նախագահ Վսեմ. Էրամ էֆէնտիի, որուն՝ այս տխուր առթիւ մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք։

Զորեքշաբթի օր Դումգարուի Դրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տարաբախտ Մանուկ էֆ. Աւագեանի որ տասներեք օրուան կարճատեւ հիւանդութենէ մը ետքը աւանդած էր իր հոգին 24 տարեկան ծաղիկ հասակին մէջ։ Վաղամեռիկ երիտասարդը, թաղին վարժարանէն շրջանաւարտ եղած, քիչ ժամանակի մէջ իր իսկ ջանքերով հիմնած էր շապկագործութեան տուն մը զոր յաջողապէս կը վարէր։ Կեանքի գարունին մէջ վրայ հասած երիտասարդ Մանուկին մահը մեծ ցաւ պատճառած էր ոչ միայն իր պարագաներուն այլև բոլոր թաղեցի եւ ոչ-թաղեցի ծանօթներուն, որոնք, հոն բազմութիւնով եկած խումբերն էին եկեղեցին՝ իրենց վերջին յարգանքը մատուցանելու։ Եկեղեցիին մէջ վառուած էին բոլոր ջահերը և դագաղը որ կը հանգչէր չքեղապէս զարդարուած մահարեմի մը վրայ, ծածկուած էր բազմաթիւ պսակներով, որոնց մէջ աչքի կը զարնէին մանաւանդ Գումգարուի Դրսի եւ կէտիկ-Փաշայի թաղ. Խորհուրդներու պսակները։ Եկեղեցիին մէջ, քարոզիչ Տ. Տաճատ Մ. Վրդ. Ոսկանեան և չրջափակին մէջ կէտիկ-Փաշայի վարժարանին ուսուցիչներէն Մ՝ինրան էֆ. Թապագեան—հանգուցեալին էֆ մտերիմ բարեկամը—դամբանականներ խօսեցան ա՛նքան արտառուչ, ա՛նքան յուզիչ որ արցունքի բերին գրեթէ բոլոր ներկաները։ Եկեղեցիին Դպրաց Դասը, առաջնորդութեամբ Դպրապետ Զուլհաեան էֆ.ի, ամբողջութեամբ կը մասնակցէր մեռելական թափորին որ մեծ հանդիսաւորութեամբ Պալի Փաշայի զատիվերէն ելնելով անցաւ հանգուցեալին տան առջեւէն եւ Ալի պէյ զատիվայրէն իջաւ Զիթիթ կէլինլէր։ Հոս յուղարկաւորներէն շատ քիչեր գաժնուեցան, մնծամասնութիւնը դագաղին հետ գնաց մինչեւ հոն, ուր կը տարուէր տարաբախտ Մանուկը անգամ մը ևս չի դառնալու պայմանով։

ՅՈՐԵԿՈՒԱՆ ՃԱՇ

Ձեր պատուական «Մանզումէ»ի էջերկի թիւին մէջ, խմբագրութեան թէ մասնագրի մը կողմէն դիտողութիւն եղած էր թէ, «Լուսաւոր Վարժարանի աղքատիկ աշակերտաց մէջօրէի ճաշ նուիրող Բերայի հարուստ ընտանիքներ՝ երբ գիւղացիութեան պատճառաւ թաղէն կը բացակային, անդին ալ աղքատները այդ բարիքէն զրկուած կը մնան։ Իրաւ է որ, կ'ըսէ, մի քանի բարեսիրտներ իրենց բաժնին խնամած գումար մը կը նուիրեն իբր ճաշագին, բայց փոխանակ տաք կերակուրի, պանիր, վարունգ հաց կը տրուի։»

Նախ, ներեցէք ըսել, Տէր Խմբագիր, թէ՝ վարժարանիս վարչութիւնը՝ այդ ազնուասիրտ նուիրատուաց հետ մասնաւոր պայմանագրութիւն մը չէ՛ կնքած եւ չէր ալ կարող պահանջել՝ որպէս զի անպատճառ տարին 12 ամիս, ըլլայ գիւղացիութեան եւ կամ ճամբորդութեան մէջ, պարտաւոր զգան զիրենք՝ ճաշ տալ և կամ տաղտկալի ըլլալու աստիճան մէկէ մը բաբերաբութիւն ապասել չեմ կրնար երեւակայել։

Մնաց որ, երբ յիշեալ բարեսիրտ թաղեցիներէն ոմանք ինքնաբերաբար եւ այս նպատակին համար գումար մը նուիրեն (գիւղացիութեան շրջանին), չնորհակալութեամբ կ'ընդունինք, բայց փոխանակ 5-6 օր մնդարար կերակուր կերցնելու —ինչ որ օրական 40-50 դ.ի կ'ըլլայ— եւ 25 օր ալ վաթսուն տալն բոլորովին անօթի ձգելու, լաւագոյն կը սեպենք ամբողջ ամիս մը պանիր, ձիթապտուղ, մածուն եւ կամ պտուղ մը հայթայթել, ինչ որ մեր էսնաֆ դասակարգի զաւակաց ալ ցորեկուան կերակուրն է սովորաբար, եւ պիտի համարձակիմ ըսել նոյն իսկ չատ մը բարեկեցիկներու տղայոց։

Ասաւարկ, այս է իրողութիւնը, Տէր Խմբագիր, զոր հրատարակելու շնորհն ընկնիդ խնդրելով, այս առթիւ ևս պարտք կը համարիմ յանուն իմ երախտաւորեալ աշակերտաց, սրտագին շնորհակալութիւն յայտնել նուիրատու ազնուասիրտ թաղեցւոց։

Տնօրէն
Բերայի Ազգ. Վարժարանաց
ԳՐԻԳՈՐ ՄԱԲԴԱՒԵԱՆ

15 Յունիս 1905 Բերա

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

28 Ցունիս 1905

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	98	97
Ռէնթի	(Tab. Turcs)	391	—
Օսմ. Միացեալ	(R. Nv. Unif.)	88	35
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	132	—
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	607	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	84	—

ՌԷՍՄԻ

ԹԷՎԶԻՇԱՔ

Վան վիլայէթի տախիլինտէ Զուլամէրկ գաղասը գայմագամլըղը Ամիլճէվալ գայմագամը Հասան Թանսին էֆէնտիէ. Ամիլճէվալ գաղասը գայմագամլըղը Զուլամէրկ գայմագամը Ալի Ռիզա էֆէնտիյէ.

Թոսօվա վիլայէթի տախիլինտէ Բատովիչէ գաղասը գայմագամլըղը Մազկերտ գայմագամլըղընտան միւսթէֆի Մուհարրէմ էֆէնտիէ թէֆիլիզ պույրուլմուշ տըր։

ՆԸՇԱՆ

Շուրաի Տէվլէթ աղասընտան սատէթլու Նուսրէթ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ թէպտիլէն պիրինճի ռիթպէտէն Մէհմիտ։

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐ.— Թուրքերէնագրկար առեւտրական դաշնագրին կնքման խառն յանձնաժողովը աւարտեց իր աշխատութիւնները և տեղեկագիրները յանձնուեցան երկու կառավարութեանց՝ վաւերացուելու համար։

∴ Թուրքերէնագրկ առեւտր. դաշնագրին կնքման բանակցութեանց համար սերպական կառավարութիւնը պատուիրակ կարգեց, Պոլսոյ դեսպան Մ. Սիմիչը, սերպ եւմական նախարարութեան Ա. քարտուղար Մ. Սավա Քուքիչ և մաքսային բարձրագոյն պաշտօնատարներէն Մ. Տուչան Եուսիովիչը։ Այդ պատուիրակները Պոլիս պիտի գան առաջիկայ շաբթու, և պիտի սկսին բանակցութիւնները։

ՎՈՍՓՈՐՈՒ ՄԷՋ ՕԴԱՅԻՆ ԿԱԶ.— Օդային կազմ կայս. գործարանը որոշած էր Վոսփորի արուպական եզերքի գիւղերուն մէջ ալ հաստատել օդային կազ, զանոնք իր արտօնութեան սահմանին մէջ նկատելով։ Մսնիքքէօր կ'իմանայ թէ լապտերները պատրաստ են արդէն և խողովակներուն դետեղումը պիտի սկսի քանի մը օրէն, Օրթաղիւղէն սկսելով մինչեւ Պէպէքի պահակոցը։ Առ այժմ գլխաւոր փողոցները միայն պիտի լուսաւորուին։

∴ Սկիւտար-Գատգիւղ օդային կազի ընկերութիւնը իր արտօնութեան պայմանագրին երկարաձգումը խնդրեց կայս. կառավարութենէն։

ՀԱՅՏԱՐ-ԲԱՇՆԱԳԻ ՆԱԻԱՀԱՆԴԻՍՏ.— Գերման թերթերը կ'ըսեն թէ Հայտար-Բաշնագի նաւահանգիստին շահագործման առաջին տարին հասոյթի 752,545 ֆր.ի յաւելում մը գոյացած է։ Զուտ շահէն 200,000 ֆր. պահեստի բաժնին անցած է և մնացեալով 100ին 6 շահաբաժին պիտի տրուի արժեթղթերուն։

ԲԺԻՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.— Հայտարբաշնագի զինուորական բժշկական վարժարանին մօտ պատուաստարան մը պիտի հաստատուի, որուն յատակագիծը մատուցուեցաւ Բ. Դրան։ Գաղդիական կազի ընկերութիւնը հրաւիրուեցաւ օդային կազով լուսաւորել վարժարանը և պարտէզը։ Վարժարանին վիրաբուժական ճիւղին համար յանձնարարուած գործիքները Եւրոպայէն հասած ըլլալով, իրենց տեղերը դետեղուեցան։

ԿԱՌՔԵՐՈՒ ՀԱԿԱՆԵՒՈՒԹԻՒՆ.— Քաղաքապետութիւնը գեղեցիկ միջոց մը ձեռք առաւ հրամայելով հանանելել վարձու բոլոր կառքերը, քանի որ անոնք յաճախ հիւանդներ ալ կը փոխադրեն և այսպէս կրնան վարակիչ ախտերու տարածման նպաստել։ Արդէն Ա. Բ. և Գ. թաղապետութիւնները սկսած են հականեխել իրենց շրջանակին կառքերը քանի օրէ ի վեր։

ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ-ՊՈՂՈՏԱՑԻՆ լայնացուելուն պատճառաւ, Աէնթ-Անթուան եկեղեցին Բերայի մէջ ուրիշ կողմ մը պիտի փոխադրուի։ Այս առթիւ իտալական գաղութին երեւելիները առջի օր գումարում մը ունեցան իտալական դեսպանատան մէջ գործակատար Մ. Մարթինոյի նախագահութեամբ, որպէս զի եկեղեցիին տեղը գտնէն։ Լէվանդ կ'իմանայ թէ Բերայի Գլիսպին ետեւի կողմը Տբվօ փողոցին մէջ 4000 կանգունոց գետին մը ընտրուած է եւ թէ կալուածատէրին հետ բանակցութիւնները աւարտած են դրեթէ։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ.— Մ. Լուի Ֆրանքօ արտօնութիւն խնդրեց քարիւղի թիթեղեայ տուփի պատրաստութեան գործարան մը հիմնելու Զատլըքի քարիւղի մթերանոցներուն մօտ։ Հանրօգուտ չի նուիրեցաց նախարարութեան յանձնուեցաւ խնդրանքին քննութիւնը։

ՊԻՍՏԱԿՆԵՐԸ.— Առողջապահական քննիչները նկատելով որ Պոլսոյ մէջ ծախուած Դամասկոս պիստակներու կեղեւներուն եղերքի կարմրութիւնը ոչ թարմութեան նշան է, բնական չէ եւ ներկուած է, պատճառմէ մաս մը կը տարբերուի, հակնալու համար թէ ներկը հանգուցիկ ապրքեր կը պարունակէ թէ ոչ։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Պրուսայէն կը գրեն թէ Քօզաք Խանի մէջ չաբաթ մը ամբողջ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»-Ի ԹՎԵՄԹՕՆԸ —= 18 =—
ԳՐԵՑ ՍԴԷՎԷՆՍԸՆ
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ ՍԻՄՈՆ ԶԷՕՄԼԷՐԳԱՆ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԴԷՊԻ ԳԱՆՁԻ ԿՂԶԻՆ

Ժ.

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Եւ երբ կը հեռանայի, լսեցի որ Նաւապետը ըսաւ Տոքդորին.

—Շիլացած մէկը չեմ ուզեր նաւուս վրայ։

Ես ալ Սքուայրին կարծիքը ունէի նաւապետին նկատմամբ և կ'ատէի զայն։

Գիշերը անցուցինք ամէն բան կարգի դնելով։ Սքուայրին բարեկամները հետզհետէ կուգային նաւակներով։ Մր. Պլէնտի և ուրիշներ հրաժեշտ կ'առնէին և բարի ճամբորդութիւն և վերադարձ կը մաղթէին։ Գինիի շիշեր և գաւաթներ կը պարպուէին։ Ծովակալ Պենպօ պանդոկին մէջ այսքան աշխատութիւն և յոգնութիւն ունեցած չէի։

Արշալոյսէն քիչ մը առաջ, նաւաստիներուն պետը սրիգն առաւ և նաւաստիները սկսան անուրդին ձողերը շարժել։ Եթէ հարիւր անգամ աւելի յոգնած ըլլայի, կամրջակին վրայ ուղեցած տեղս մարդու չէի տար այս յիշատակելի առթիւ։ Ամէն բան նոր և հետաքրքրական էր ինձ համար, հրամաններուն ազդու շեշը, սուլիչին սուր ձայնը, ևն.։

—Ձ'օն, բան մը երգէ մեզի, պոռաց ձայն մը։

—Հի՛ն երգը, ըսաւ ուրիշ մը։

—Ամենայն սիրով, ընկերնե՛ր, պատասխանեց ձօն Սիլվըր, որ հոն էր, յենացուցին կրթնած։

Եւ իսկոյն ինձի ծանօթ սա երգն սկսաւ.— 15 նաւազ էին, մահուան մնուկին վրայ, 15 գայլ, 15 նաւազ։

Եւ նաւազները համախումբ կ'երգէին,— եօ, հօ, հօ.— եօ, հօ, հօ։

Նոյն իսկ այս միջոցին երբ հետաքրքրութիւնս այնքան գրգռուած էր այս տեսարանէն, յանկերգը մտածել տուաւ ինձի Ծովակալ Պենպօ պանդոկին վրայ։ Ինձի անանկ եկաւ որ այս բոլոր ձայներուն մէջ նաւապետին ձայնը կը լսէի։ Բայց իսկոյն խարիսխը վերցուեցաւ, առագաստները պարզուեցան, ծովեզերքն ու նաւերը կարծես խուսափիլ սկսան։ Տակաւին ժամանակ չունէի հանգիստ ընելու երբ Իսբանիօլա դէպի գանձի կղզին կը սուրար արդէն։

Մանրամասնօրէն պիտի չպատմեմ մեր ուղեւորութիւնը, որ բաւական բարեբաստիկ եղաւ։ Մեր նստածը սքանչելի առագաստանաւ մը էր, նաւազները վարժ էին ու նաւապետը իր արհեստը գիտէր։ Բաւական է ուրեմն նշանակել երկու երեք դէպքեր որոնք պատահեցան կղզին հասնելէս առաջ։

Նէ նախ՝ Մր. Էրօ պէտք եղաւէն աւելի արդարացուց նաւապետին իր վրայ ունեցած դատաստանը։ Ո՛ և է հեղինակութիւն չունէր նաւազներուն վրայ և մարդիկը իրենց ուզածը կ'ընէին անոր։ Բայց ասիկա բան մը չէր տակաւին։ 24 ժամէ ի վեր ծովին վրայ էինք երբ Մր. Էրօ սկսաւ կամրջակին վրայ երեւալ գինովութեան յայտնի նշաններով։ Նայուածքը տարտամ էր, այտերը կարմիր, լեզուն թանձր, քալուածքը տատամսոտ։ Նաւապետը քանիցս պատահեցաւ որ իմնայ և վիրաւորուի կամրջակին սանդուղէն իջած ատեն։ Ուրիշ անգամներ, օրն ի բուն կը մնար խցիկին մէջ։ Երբեմն ալ, լաւագոյն որոշումներ տուած կ'երեւէր, երկու երեք օր առանց խըմելու կ'անցընէր, և այն ատեն իր պարտականութիւնները կը կատարէր։

Չգիտնք կրնար հասկնալ թէ ո՛րկէ կը հայթայթէր ըմպելիքը, զոր այսպէս չարաչար կը գործածէր։ Ասիկա գաղտնիք մըն էր նաւուն մէջ։ Ի զուր կը հսկէինք վրան։ Անկարելի եղաւ հանելուկին լուծումը գտնել։ Երբ այս մասին հարցում մը կ'ընէին իրեն, մեր քթին կը խնդար գինով եղած ատեն, իսկ սթափ վայրկեաններուն մէջ հանդիսապէս կը յայտարարէր որ միայն ջուր խմած էր։ Ո՛չ միայն կատարելապէս անօգուտ էր իբրեւ պաշտօնատար, և իր օրինակը ցաւալի էր մեւս նաւազներուն համար, այլ նաև յայտնի էր որ եթէ Մր. Էրօ այս կերպով շարունակէր, շատ չքաշած ինքզինքը պիտի սպաննէր։ Ուստի ո՛չ օք զարմացաւ կամ ցաւ զգաց երբ Մր. Էրօ մութ գիշերով մը անյայտ եղաւ։ Ի՛նչ ըլլալը ոչ օք գիտցաւ։

—Ծովը ինկած ըլլալու է, ըսաւ նաւապետը։ Ասով չդիմայի զարնելու նեղութենէն ազատեցայ, ինչպէս որ մը տագիր էի ընելու։

Առանց Բ. Նաւապետի պիտի միայնք և հարկ էր նաւազներէն մէկուն տալ այս պաշտօնը։ Նաւազներուն պետը՝ Անտէրսըն՝ հրաւիրուեցաւ այս պաշտօնը կատարել, առանց տիտղոսը կրելու։ Մր. Դրիւօնի բարեբախտաբար շատ ճամբորդած էր և ծանօթութիւններ ունէր և կրնար ի հարկին օգտակար ըլլալ, ինչպէս որ եղաւ յետոյ։ Վերջապէս, նաւազներու պետին օգնականը՝ Իսրայէլ Հէնտս, փորձառու վաղեմի նաւազ մըն էր, որուն վրայ կրնայինք վստահութիւն ունենալ։ Ինք և ձօն Սիլվըր զոյգ մը բարեկամներ եղած էին և ասիկա կը մղէ զիս քանի մը խօսք ընել մեր խոհարարին վրայ։

Նաւուն մէջ իր յենացուցը վզէն կը կախէր փոկով մը, որպէսզի կարենայ երկու ձեռքերը գործածել ազատօրէն։ Շատ հետաքրքրական էր տեսնել զինքը երբ յենացուցը կը գործածէր պատի յենակի մը պէս, որուն ծայրը կը հանգչէր ո և է նեցուկի մը վրայ և այսպէս նաւուն օրօրումին ենթարկուելով, խոհարարի իր պաշտօնը կը կատարէր ցամաքի վրայ եղածի պէս։ Բայց ամէնէն տարօրինակն էր անոր վազելը տեսնել կամրջակին վրայ, ալեկոծութեան ատեն։ Ամէնէն դժուարին տեղերը չուսաններ պարկեցին իր գործածութեանը համար և ինք մէկ կէտէն միւսը կը ցատկէր անլուր դիւրաշարժութեամբ, մերթ իր յենացուցը գործածելով և մերթ փոկի մը միջոցաւ իր ետեւէն քաշելով, բայց ա՛նքան շուտ որ ոչ մէկ նաւազ կրնար իր երկու սրունքներովը հասնիլ անոր։ Այսու հանդերձ իրեն հետ երբեմն նաւարկողները շատ կը ցաւէին այս տեսակ վիճակի մը ենթարկուելուն համար։

—Ձօն սովորական մարդ մը չէ, կ'ըսէր օր մը Բ. Նաւապետը։ Իր երիտասարդութեանը ատեն կրթութիւն առած է և գիրք մը կարդալու պէս կը խօսի, եթէ ուզէ։ Ասկից զատ առիւծի մը պէս քաջ է։ Ես իմ աչքերովս տեսած եմ որ առանց զէնք ունենալու յարձակած է չորս հոգիի վրայ և ոմանց գլուխը գործածած է միւսներուն գլուխը ջախջախելու համար։

Բայց նաւազները կը յարգէին զինք և նոյն իսկ կը հնազանդէին իրեն։ Իրեն յատուկ եղանակ մը ունէր որով ամենքն ալ ծառայութիւններ կը մատուցանէին իրեն։

(Շարունակելի)

HUILE de HOGG

ՀՕԿԻ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂ

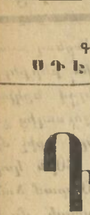

Հանրածանօթ են այն առողջապահիկ արդիւնքները զոր վաստակողջ, անարիւն կամ կուրծքի հիւանդութիւն ունեցող անձերը կ'ստանան Թարմ մօրիւի լեարդէն հանուած իւղը գործածելով։ Այսու հանդերձ, կարեւոր արդիւնքներ ձեռք ձգելու համար, անհրաժեշտ է որ այս իւղն ըլլայ անարատ և ընտիր։ Աւելորդ է ըսել որ պէտք է զգուշանալ կեղծ կամ տարին իւղերէ, որոնք փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու, առողջութիւնը խանգարելու միայն կը ծառայեն։ Հօկի իւղը ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ անարատութեան և ազդեցութեան, որոնք անհրաժեշտ են հիւանդներուն։ Իր անժխտելի գերազանցութիւն աւելի քան 50 տարիէ ի վեր ճանչցուած է ամբողջ աշխարհի բժիշկներուն կողմէ և վարձատրուած է բոլոր արտասահմանդէսներէն։ Հօկի իւղը եռանկիւնաձեւ շիշերով միայն կը ծախսուի։ Սրուակ մը պահարանին վրայ պահանջեցէք։ Ծարանաբերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։

ԷՄԻՒԼՋԻՕՆ ՀՕԿ

ԿՐԱՑԻՆ ԵՒ ԱՂԱՑԻՆ ԻՐՕՖՈՍՖԻԴՈՎ ԵՒ ԿԻՒՍԷՐԻՆՈՎ

Մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը դիւրացնելու համար անանց որոնք զզուանք կ'զգան, — այսինքն ազոց և մանաւանդ յոգնահանելուն համար — Մ. Հօկ օլարակը շինած է իրեն յատուկ մօրիւ ձկան անարատ իւղին, և կը ծախէ «Էմիւլզիոն հօկ» անունով։ Պատասխանատուութեան այս եղանակը շատ կը գիւրացնէ իւղին գործածութիւնը։ Էմիւլզիոն Հօկը, որ Հօկի իւղին բոլոր բարերար յատկութիւններն ունի, կերի և ազի իրօֆոսֆիթով և կիսէրինով խառնուած է։ Իր բաղադրութեան մէջ գտնուած նիւթերուն գերազանցութիւնը ուրիշ ամէն իւղէ նախամեծար կենէ զայն։ Հօկի մօրիւ նրկան բարդ իւղն և Էմիւլզիօն հօկը եռանկիւնաձեւ շիշերով կը ծախսուին ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջել գործարանաւորերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։ Մեծաքանակ յանձնարարութիւններու համար դիմել Մ. Էմ. Մանէի, ի Կ. Պոլիս։ 50 44

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ անուամբ հռչակաւոր վրայ ծանօթ հանդերձեղինաց այս վաճառատան ընկերներէն Տեար Արսակ Մօսիկեան բաժնուած ըլլալով, գործը ամբողջովին մնացած է Տեարք Տիգրան Տամլամեան եւ Ընկ.ի որ ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ գործել նոյն ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ անուամբ։ Ցիշեալ վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուի նոր ու գեղեցիկ մթերք մը գրաւեան եւ ժամուան զանազան հագուստներու, տրանց և աղայոց։ Նաև վաճառատան յարգելի պետերը կ'ստանձնեն պատրաստել ապարանքով (Sur commande) այլ և այլ հանդերձներ, կերպաս, ձեւի և կարուածքի ապնուութեամբ ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհ ձգելու պայմանաւ։ Այս առթիւ ներքայէն նոր բերել տուած է նորոյթ կերպասներու ճոխ տեսակներ։ Բաց ասսի, վաճառատունը պատրաստ է շաբաթական համեստ վճարումներով հագուստ պատրաստել ամէն այն ծանօթ անձերուն՝ որոնք մէկ անգամէն գնելու դիւրութիւնը չունին, և այս առթիւ պէտք է յիշեցնել որ ուրիշ դեղձակներու նման ապառիկի այս դրութիւնը երբեք անպատուաւորութիւն չը պիտի բերայ յարգելի յաճախորդաց համար։

Սակարկութիւն չիկայ. գիները՝ թիւը ԵՐԿՈՒ դահեկան։ Մէկ կեդրոնատեղի՝

"ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ,,

25 Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի կիսը թիւ 25։ 50—19

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Մանկապարտէզներու համար «Գամարգարան» անուն Գերմանական և Ամերիկեան մանկավարժական դրութեամբ շինուած գծագրութեան սեղրակներ, ամբողջը 9 տեսակ։

Կեդրոնատեղի Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճառաէսի Կ. ԲԵՇԻՇԵԱՆ Դրատուն։

Հեղինակ
Ս. ԻՆՆԻԼԻՋԵԱՆ
Ուսուց. Գծգր., Գեղագր. և Ձեռ. Աշխատութեան
10—2

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԿՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903 — 1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ
ՎԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903 — 510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵԳՈ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿՈՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Ցամաքային Եւրոպոյ ամէնէն նգոր ընկերութիւնն է

Անմրցելի ԹԱՐԻՏԱՆԵՐ գաւակաց Ապագայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻԿՈՂ

Ապահովագրութիւն ՇԱԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐՈՄՎԱՑԻ եւն. արկածներու դէմ, տարեկան ամէն կողմէ և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, ոսքինքն Մէկ ՖՐԱՆԿՈՎ և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'բռնէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՈՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐ Է՝ ՈՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆԴԱՆ ի Պ՝ խս. = ՓՐԵՏԻ ԼԻՈՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆԴԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԴԱԼՃԱՆԵԱՆ

50—6 Գալաթիա Գրաբարհանայի խան թիւ 45 եւ 45 եւ։

ԼԱ ԻՆԻՈՆ Է ԼԸ ՖԷՆԻՔՍ ԷՍՊԱՆԵՕԼ

La Union et le Phénix Espagnol

ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ	Բարիզի իր կայուածները	Գահեսի գումար
12,000,000 ՖՐ.	7,000,000 ՖՐ.	59,000,000 ՖՐ.

Ամսական 2 ֆր.ի վճարման փոխարէն, 20 տարի վերջը «ԼԱ ԻՆԻՈՆ Է ԼԸ ՖԷՆԻՔՍ ԷՍՊԱՆԵՕԼ» ապահովագրական ընկերութիւնը կը խոստանայ 600 ֆր. վճարել ապահովագրեալին։

Եթէ պայմանագրին լրանալէն առաջ, ապահովագրեալը մեռնի, ընկերութիւնը միւսնե մահուան օրը վճարուած ապահովագրիները (բռիմ) ամբողջովին կը հասուցանէ առանց տոկոսի։

Եթէ ապահովագրեալը 3 տարի վճարելէ վերջ, ապահովագրութիւնը ուզէ դադրեցնել ընկերութիւնը մէն մի 24 ֆր.ի փոխարէն 30 ֆրանք կը հասուցանէ տոկոսով՝ պայմանագրին լրանալէն եռքը, սակայն եթէ ուզէ անմիջապէս ետ առնել իր դրամը, այն ատեն փոքր զեղչ մը կ'ելայ։

Ապահովագրեալ մը, 3 տարի վերջը, իր պայմանագիրը ընկերութեան գրասենեակով՝ կրնայ փոխառութիւն ընել չնչին տոկոսով։

600 ֆր.նոց մէն մի պայմանագիր գաղղիական «Բրէսի Ֆօնսիէ» կամ «Վիլ սը Բառի» պարգեւատու պարտաթղթերուն մէկ թիւը կը կրէ, որուն վիճակելիք պարգեւին քսաներորդ մասը ապահովագրեալին իրաւունքն է։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Ապահովագրեալ մը ամսական 2 ֆր. (9½ զլ.) վճարելով, 20 տարի վերջը (480 ֆր.ի տեղ) 600) ֆր. կ'ստանայ եթէ ողջ մնայ։ Ի դէպ ժամուան, իր ուսած դրամները իր ժառանգորդը կ'առնէ առանց տոկոսի, մեծամեծ պարգեւներ չտեղու բաղդն ալ վայելելով։ — Հայր մը իր նորածին զաւակին համար ամսական 2 ֆր. վճարելով, 20 տարի վերջը 600 ֆրանքով կ'օժտէ զայն, իսկ եթէ բաղդն ալ ժպտի, իր թիւին վիճակելիք մեծ պարգեւն ալ կ'ստանայ։

Մանօթ. — Գաղղիական «Բրէսի Ֆօնսիէ» և «Վիլ սը Բառի» պարտաթղթերը, Բրէսի Լիոնէ Պանքային (Ղալաթիա) քով պահ դրուած են։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԵՂԻՆ է

Բարիզ, Շօսք Տանֆրէն, թիւ 66 իր սեպհական օճէնքն մէջ

Թուրքիոյ համար ընդհ. գործակալութիւն — Մասնաճիւղ
Կալաթա Գալաճեան խան — Պոլիս, Մահմուտ Բաշա
Նօ 6, 7, 8, 9 — Գամանթօ խան Նօ 1—2

50—3 Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Գամանթօ խանի մասնաճիւղը։

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

ՄԱՆԱՒԳԷՏ ՀԱՐԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՌՈՒ ԵՒ ՊԷՐՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

Կ'ուզէ՞ք հարսնիքներնուդ փայլը աւելցնել, գեղասիլ «էֆէ» մը տալ մօտերուն, դիմեցէք ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ ի վաճառատունը, ուր բացի պատրաստ գտնուած մօտերէ կը գտնուրուին նաև մեծ խնամով վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր մօտեր, անմրցելի ոճան գիներով։ Կը գտնուի նաև հոն հարսի կիսալանա, քղանց, քղանցի ոնուսկ, զարդարուած կողով, ծաղիկ, փեռուր, եւն. եւն. եւն.։

Փութացէ՛ք, հարսնիքի Տէրեր, այցելել անգամ մը Նշան Զամիչեանի հարսնեկան մօտերու ճոխ վաճառատունը, ուր ոչ միայն ձեր ճաշակը, այլ նաև ձեր քսակն ալ գոհացում պիտի գտնէ։

ՍԵՒԱԼ ՏԵՂ ՉԵՐԹԱՔ

ՆՇԱՆ ԶԱՄԻՉԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Գամանթօ խանի տակ, թիւ 86 46—50

ԳԻՏՑԱՄ ԵՂԻՔ

ՏՐ. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ

փոխադրուած է Բերա (Թաքսիմի մօտ), Թարլա-Պաշի Թիւ 9։ Հոն կ'ընդունի իր հիւանդները ամէն օր կէս օրէն վերջ։ 50—44

ՑԷՐ ԵՒ ՑՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՏՕԿԹԷՕՌ Ն. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

Արանց և կանանց ծննդամիզական գործարանաց մասնագէտը հաստատուած է Բերա, Թիւնէլի գլուխը Լէօֆլերի տպարանին դիմացը 8 Թիւ սրահը Քրմանը և հիւանդ կ'ընդունի առաւօտեան ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ 12, իսկ կէս օրէն վերջ ժամը 2էն մինչեւ 6, վաւերացեալ աղքատները Անի կը դարմանուին։ 10—2

ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՆ

Վերջին տարիներս մեր երկրին Գերմանիոյ հետ ունեցած Առեւտրական, ճարտարարուեստական և Գիտական սերտ յարաբերութիւնները անհրաժեշտ պէտք մը դարձուցած են մեր համայնքին ալ ուսանիլ Գերման լեզուն։

Քաջահմուտ և փորձառու ուսուցիչ մը որ Զուիցերիական համալսարանի Հաստատութեան մը մէջ բազմամեայ շրջան մը բարդրած է, պատրաստ է թէ դպրոցներու մէջ և թէ՝ անհատներու դասախօսել Գերմաներէն լեզուն դիւրամատչելի պայմաններով։ Կը յուսանք թէ Գաս. Հասարակութիւնը պիտի ջանայ օգտուիլ այս առթէն։ Դիմողները կատարելապէս գոհ պիտի մնան,

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել ժամը 2—6 (Ը. Թ.), Ֆինանսիլար Եօլուշու, Ամերիկան Խան, Թիւ 12։ 10—15

ՕԳՏԱԿԱՐ ՀԱՅՏԻ

ԱՏԱՄՆԱՐՈՒԹԻՒՆ ԳԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

Վ. Մ. ՀԻՆԴԼԷԱՆ

ԼՕԶԱՆԷՆ ՎԿԱՏԵԱԼ

Բերա, Մեծ Փողոց 454. Ռուսական հիւպատոսարանին կից

Կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 (Ը. Թ.).— Գշ. և Շբ. օրերը առաւօտեան։

Ամէն անոնք որ պէտք ունին Առատնարուժական խնամքներու, կատարեալ վստահութեամբ կրնան դիմել տիկնայ Գերմանատունը, ուր՝ պիտի գտնեն կատարեալ դարման, ըլլայ վիրաբուժական, կամ արուեստական ամենայերջին կատարելագործութեանց համաձայն։ 50—21

ՌՈՒԲԻԷՆ ՍԵՐՈՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԻՉ

Սանցայ Գեզգրեճի դրան դիմաց 7 թիւ Մեծ Շուկայի մէջ

Կը նկարէ ամէն տեսակ գիւղանկարներ, պատկերներ և ուրիշ առարկաներ, ջրաներկ, իւղաներկ և քարաքարէ։ Լուսանկարները կը մեծցնէ ուզուած չափով թէ քարաքարէ և թէ իւղաներկ։ Իրենց սիրելիներուն ընծայելու համար եղական առիթ մըն է այս նոր նկարչատունը, ուր արհեստին ամէն կատարելութիւններովը կը պատրաստուին յանձնարարութիւնները։ դիւրամատչելի գիներով։ 16—20

ԴԱՇՆԱԿԻ

ՆՈՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՐԱՐՈՒՄ

Անոնք որ իրենց դաշնակը նորոգել կամ յարդարել կ'ուզեն, կրնան դիմել Լեւոն էֆ. Գալֆեանի, Նուրի Սահանի, Ճըղալ օղլու ճամբէսի Թիւ 53։

Լեւոն էֆ. Գալֆեան երկար տարիներէ ի վեր այս գործը իրեն մասնագիտութիւն դրած ըլլալով, ամէն անոնք որ իրեն կը դիմեն, խիստ գոհ կը մնան։ 8—6

PHOENIX ASSURANCE L. Co.

„ՓԻՆԻՔՍ"

ESTABLISHED 1782

ՀԻՒԱՆՏՆԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1782ԷՆ, ԿԸ ԴՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869Էն Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՆԱՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ ոսկի հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատասխանատուութեամբ և ինքնուրոյն մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն առարկաներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ և ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցարդ վճարած է առաւել քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքարլոս խան. Պանկ Օրօմանի քով Ղալաթիա

Փոխ Գործակալք ի Պոլիս
ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ — ՃԻՎԱՆ ԹԷՔԷԼԵԱՆ
Էվիկ պէյ խան — Ֆնեզպեան խան

Ջնորդ բիրգերու.
Ա. ԷՆԳՍԷՐՃԵԱՆ
—5010

ՄԿՆԱՍՊԱՆ

Mort aux Rats

par la Pâte phosphorée de Louis Steiner de Vernon (France)

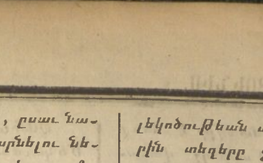

ԲԱՐ ՖՕՍՖՕՐԷ

15, Médaille aux Expositions or, vermeil, Argent & Bronze

Ի Վերնօն (Ֆրանսա) ալեխայհռչակ Լուի Շթայնրի պատրաստած այս անզուգական դեղը որ վարկենական կ'սպանէ դաշտային և քաղաքային ամէնէն մեծ մուկերը. կը ծախսուին մանաւանդ չիչերու մէջ հետեւեալ գիներով

¼ ՇԻՇԸ 50 ՓԱՐԱԶ — ½ ՇԻՇԸ 2 ԼՈՒԻՇ

TUE SOURIS (MARQUE DÉPOSÉE)

Թի ՍՈՒՌԻՆ ցորենի հատիկներ են որ մասնաւորապէս պատրաստուած է փոքր մուկեր (ֆէնարգ սրչանը) ինչպէս նաև պարտէզներու մէջ հոգին տակ ապրող մուկեր, ևայլն վնասակար փոքր կենդանիներ սպաննելու համար

¼ ՏՈՒՓԸ 50 ՓԱՐԱԶ

Վերոյիշեալ դեղերը կը ծախսուին

Պոլիս. Ամէն մեծաքանակ դեղագրէից վաճառատուները և դեղարանները։
» Պէյ Պիր Զէյրա վաճառատունը, Պանէէ-Գարու
» Իպրահիմ Էֆէնտի էֆէնտի, Մրսրը Զարշին
» Տ. Բ. Տիմիթրիսաի. Անգլիական վաճառատունը Պանէէ Գարու
» Պազար սը Ֆրանս, Նպարեղէնի վաճառատունը Համիտիէ փողոց Բերա. Պօն Մարշէն
» Ամէն մեծ դեղարանները և նպարավաճառատուններ։

Ուշադրութիւն չիչերուն և տուփերուն, որոնք զմսուած և վրան L. Steiner, Vernon ինչպէս նաև գործածութեան եղանակը նշանակուած են։

Թուրքիոյ ընդհանուր կեդրոնատեղին է միայն մեծաքանակ վաճառութեան և յանձնարարութեանց համար, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հանճարուս խան, Թիւ 31։ 4—50

Ա՛ԽԽՆԻՕՆ

ԿԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՄԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷՔՍԻՕ ԳԵԼԵՆՄԸՆ

Մեր Էկի խարտեսի — Բարիզան, Վանսոտ մեյանցնեա 9 ճիւմբուլը տայիրի խանասանիրիճեան

ՀԱՐԻՒՔ ՏԻՒՊԷՍՍԻ

Ակտիւ վէ իհթիեաթ 119,000,000 ֆր.
1903ին թանսիլաթը 25,000,000 »
Թէսիէ օլունան զիյան 284,000,000 »
Սիկուրթալը էմլաքին գէյմէթի 22 միլիոն։

ԷՕՄԻՒՐ ՏԻՒՊԷՍՍԻ

Ակտիւ վէ իհթիեաթ 161,500,000 ֆր.
1903 բրիմ թանսիլաթը 12,000,000 »
Թէսիէ օլունան զիյան 130,000,000 »
Սիկուրթասասլանէօմիւբ 278,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ՊՈՒՇԻՆԷՔ կանէէ միւսսիա չէրթիք իւլէ Թիւրքիասա սիկուրթա գալա խաբէր ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ չիւզէսի սանսի միւխթէլիֆ սուրէթաէ վէ խասուսի էհվէն ֆիյաթլարա էօմիւբ սիկուրթա խաբէր։

ՇԻՐՔԷԹԻ ՊԱՆԳԱՍԸ՝ «Օսմանլը Պանքասը» սրբ. Թիւրքիա վէ Մէմալիքը Շարգիյէ իչին միւտիրիյէթը ումումիյէ = Սթամպոլատա, Սուլթան Համամընատա, Քաթրբնը Օղլու Բասաժը

Միւտիրի ումումիսի — ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՈՒԵՐԼԵԱՆ
Միւտիր մուսաւիճի — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍՍԵԱՆ

Ղալաթասա այրուճա պիր Շիւպէսի օղուղը կիսի՝ Մէմալիքը Մարուսէնին հէր թարաֆընատա տախի խասուսի ժամանակը վար սրբ։ 50—49

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱԳԴԷՍՈՒ ԵՒ ԷՐԲԻՄԻ ԽԱՑԾՂԱՆԸ

Ե. դարուայն ներքածուած խայծղանի յատկութիւն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Ցունասանի Արուեստից Ցուցահանդէսին արժանի եղաւ ոսկի մեդալի արժանացած է։ Անուշահամ է և բնաւ սատմաքար չխանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու գնահատման արժանացած է, և մասնաւորապէս յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Ինդրասանեան էֆէնտիի։ Այս խայծղանը եթէ ոչ ոքի դգալով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով խմուի, ամէն կարգի տարափոխ, հիւանդութեանց դէմ կը պաշտպանէ մարդը։

Արգասիքս կը բուժէ հաղը, հարբուխը, կուրծքի իշլուածքները, պռանչիթ, գաւարաշնչութիւնը, թոքախտ սկզբնաւորութիւնը, մարթի հիւանդութիւնները և ծննդական գործարաններու անհանգստութիւնը։

Կը ծախսուի Մայրաքաղաքիս ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ համար գինն է 5 դահեկան։ 33—50

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՑՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ՖՐԿ. 9,500 000

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար 17 վերապահովագրող ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից ՖՐԿ. 142,750,000

Ցվերջ Դեկտ. 1904ի կատարուած ապահովագրութիւնք 1,618,000,000 ֆրք.
Վնասուց համար վճարած՝ մինչեւ 31 Դեկտեմբեր 1904 32,000,000 »

ՊԱԼՔԱՆ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ բնդդէմ Հրդեհի, Ծովային փոխադրութեանց, կեանքի և արկածներու դէմ խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ուղղակի գործակալութիւններ և վերապահովագրական գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպոյ մէջ, յեգիպտոս և Ամերիկայ Միացեալ Նահանգներու։

Գլխաւոր Լիսէ. — Բարիզ, Կ. Պոլիս, Իզմիր
Տէօյչէ Պանք. — Պերլին, Համպուրգ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ — Անկլօ Էճիպտիրէն Պանք. — Ալեքսանդրիայ
Անկլօ Աւստրիան Պանք. — Լոնդոն, Վիէննա, Պուսթէլա
Պանք Նասիոնալ Պրուկսար — Սոֆիա
Պանք սը Գոմէրս

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ

Ընդհանուր Գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Թահթապրան խան, Ղալաթա, Կ. Պոլիս

Տնօրէն Պոլսոյ մասնաճ